

L I T E R A T Ū R A

2 metai

LITERATŪROS RATELIO SKYRIUS

Nr. 38

LIŪDAS DOVYDENAS

VILKO ŠIRDIS

Eidamas vingiuotu elgyno takeliu, mažiau apie nepavykusią medžioklę. Taip, tasai kiškis, kuris pakilo iš už karklo ir greit įsmuko tarp tankių alksnių, turėjo kristi, nes du šūviai sekė labai geram atstume. Taip, jeigu būčiau paskubėjęs, galėjau sutiūti lapę, kuri pirmą mane pra-bėgo pro ten, kur aš jos turėjau laukti.

Bet mane guodė vienas nuotykis, tai sutikimas dviejų didelių vilkų. Aš daug kartų vaikščiojau karklų užgožtose daubose, tačiau šitam eglyne tik šiandien sutikau vilkus. Tai, be abejo, svečiai iš Vilniaus krašto miškų, kurie giliose žiemose patraukia į mažesnius miškus, — palaukėse lengviau sugriebti kiškį arba stirną. Dar mano tėvas, atkaklus medžiotojas, prieš Kalėdas nušovė net du vilkus vienos dienos medžioklėje. Bet tai buvo dar prieš Didįjį karą, kai kiaunė arba net lušis atsilankydavo į vištides pasiurbti šilto paukščių kraujo.

Pakėlęs galvą, išvydau žilaplaukį Kseverą, eigučio Buteikio tėvą. Jis sėdėjo ant pakelės sukratytą rąstų nušlavęs elgės šaka naujai iškritusį pūkinį sniegą.

—Tai atvykai prieš Kalėdas po girią taukšėti? — paklausė Kseveras. Jis, parodęs vietą šalmams, ėmėsi pasakoti apie lapių gudrumą — kaip jų ir alkanai vilkai neįstengia pagauti. Kiek atsikvėpė tyliam eglyne, pūkšnojoms giliu sausų sniegu, kol priėjom trikampę aikštę, kur ant kalniuko augo dvi senos, kerotos obelys.

—Matai šitas dvi svočias. Gerą šimtyną metų neša šitos dvi senelės. Aš buvau tada ką tik atvykęs eiguos, su trimis vaikais ir pirmavėrše karve. O šioj aikštėj buvo Kerulio sodyba. Matai, bus tik geri du varstai nuo mano namų — ligi šios sodybos, bet aš vengdavau užsukti į Kerulio namus. Trobelė buvo švari, iš naujų tašytų rastų, langeliai mėlynais rėmais ir šiaudiniu stogu. Rausvas apskritas kaminėlis dažnai gyveno sau lengvu dūmeliu; arti darnių eglių ta trobūktė buvo it kokia čiutni jaunamartė. Tvirtelis su nubaltomis durimis ir visada grandine žvanginančiu šunim, kiek toliau nuo trobos mažas klojimas. Jautri vieta, nors ir užantinis įsidėk, bet žmogus gyvena jos viduje labai atšiaurus. Buvo jis tada, spėtinai kalbant, penkių dešimtų metų, bet tvirtai ir labai niūrus stogo. Žalsvos, aštrios akys slypėjo po labai vašiais ir ant akių užkirusiais antakiais, o smakras — gilia duobute ir taip jau atsikišęs prysakiu, rodos, panosės lašai užkliuti. O nosis erelio, pečiai platus, rankos ilgos ir nešamos tvirtai, kaip saitai, slankiojo atgal ir pirmyn. Paslaptingas kaip kūdros dugnas... Net grasus savo paslaptybėmis. Visi jo vengė ir jis visų.

Kseveras sustojęs užsidėgti pypkės. Tuo metu netoliese nuo eglės nukrito sniego pluoštas. Pamačiau voverę, bet ji greit dingo tankiose eglės šakose. Aš norėjau ją surasti, bet Kerulis tęsė savo pasakojimą, matyti, norėdamas mane atitraukti nuo tokios menkos medžiotojo pastangos.

—Su Keruliu nieks nedraudavo, net kalvėje ar malune jis nepersimesdavo žodžių. Visi jo vengė, bet aš turėjau su juo susitikti, nes jo karvė ir arklys dažnai ganėsi pono miške. Kuro, padarinės medžio jam netrūko ir, žinia, jis nepirko. Ką gi, ponui tarnavau, tai ir sugriebiau kartą jo karvę girioje. Susitikom. Tai aš ir sakysiu:

—Gal manai, kad man gaila, bet pats numanai...

—Nieko aš nenumanau, bet karvė — ne ugnis... — Ką gi, jam teko karvę išvesti, bet tam kartui.

Kitą kartą sugriebiau pušį kertant. Tai aš ir sakau:

—Kalėdos netoli, bet pušis netinka eg-laitės vieton. Jis tylėjo. Tai aš ir sakau:

—O jeigu ponas sužinos?

—Jis turi žinoti, kad man reikia karstui lentų.

—Bet miškas pono.

—O kieno ponas? — jis, kiek pakreipęs galvą, ūmai paklausė.

Aš atsakiau:

—Ponas yra Dievo.

—Ir aš Dievo.

Ką gi, aš pranešiau ponui. Buvo teismas, nubaudė dviem mėnesiais.

Po to aš gailėjau, bet miške jau ėmiau bijotis.

Bet susitikom. Jis pasakė: "Tu turi šuns dantis". Žinoma, susibarėm. Aš buvau su ginklu, bet kas iš to, jeigu po kelių dienų pastipso mano pirmavėrše. Tuoj po Naujų Metų. Aš radau karvės viduriuose kažin kokius nuodus, bet mano širdyje buvo dar daugiau nuodų, nesgi vaikai trys: vienas be dantukų, antras su šešiais dantukais, o trečias pilna burna dantų, visada kramtė, bet ką gi be pieno. Ir graudu, ir pikta. Kerštas — pikčiausia jėga, nes po kelių savičių ir aš pro tvartelio mažą langelį ikišau du runkelius su nuodais. Jis man nieko, aš jam nieko. Bet pyktis ir kerštas virpo visam ore, ant kiekvienos šakytės supėsi. Ir taip atėjo pavasaris, kai mano arklio koją kažin kas pamiškėje kramtyte sukramtė. Aš tuoj tariau, kad tai vilko širdies rankos... Vilko širdimi, matai, vadino Kerulį. Aš buvau jaunas, tai ir kraujas kunuliuo, o tai todėl aš be apsigalvojimo naktį skustuviu perpioviau jo arkliui gerkle. Eidamas ganykla vasaros naktį, girdėjau, kaip kriokė arklys. Toli einu ir vis girdžiu arklio arą sriaubiant. — Kseveras giliau atsiduso.

—Bet po kelių savičių sužinojau, kad mano arklio koją sukramtė tikras vilkas. Tikras miško vilkas, ne Kerulis — vilko širdis. Ir ką pasakysi, ėmiau ir susikrimtau. Kelias dienas net į mišką nėjau, nes girdėjau, kaip Kerulis kinto jauną beržiuką, tur būt, arklio odai pakabinti. Ir ką tu pasakysi, būdavo, kai tik sutemsta, išlenda žvaigždės viršum miško, imu aš girdėti, kaip arklys sriaubia orą. Net mažiau valgyti ėmėsi.

Taip praėjo vasara, ruduo, bet aš saugausi Kerulio: po mišką tik su šautuvu vaikštau, nors žinau, kaip lengvai Kerulis galėtų patiesti iš pasalų ir lazdos galu. Ne tiek bijojau keršto, kiek taip nejauku būdavosi, kai ji išslydavo. Jau net kelis kartus buvau nutaręs eiti ir kaip nors atlyginti, nesgi aš paskutinę neteisę padariau. Tačiau taip besirengiant, atėjo ir Kalėdos. Kūčių vakaras. Po Kūčių, žinotum, išeinu ant kiemo, o už kelių žingsnių giria. Ir sniega tokiais dideliais, bet lengvais gabalais. Vos kelis žingsnius matyti, bet oras toks minkštas, švelnus. Stoviu kieme, jau buvo, regis, dešimta valanda. Ir tylu, tylu, net alpumas gula krūtinėn. Girdžiu skambalą... Ir pamaniau, kad taip tik ausyse skamba, bet tikrai skambalas. Toks, kaip riša prie vestuvinio vežimo. Ir nustebau, net kūnas palangiais nusirito!... Naktį, naktį, miško gilumoje, kaip skubanti širdis, sakytum, mušte muša varpelis. Kokia žmogaus ar žvėries ranka neša šioj nakties tyloj varpelio aidą? Ir, rodos, artėja eglyno takeliu, tolydžia artėja. Stoviu kieme, visai prie eglių ir nesumetu, ką daryti.

Buvau su kailiniais, kepure, tai ir paėjau į eglyną. Nedaug, taip gerą penketą sieksnių, tik: "Čuū, Kazyti!" Nuaidėjo mišku žmogaus šauksmas, tačiau varpelis aidai dažnai ir artėjau. Visai girdėjau. Jau norėjau bėgti į pirkį, bet susilaikiau, nes lyg ir gėda... Visai priartėjus varpelio dindėjimui, jau, regis, garas su sniego gabalais krinta, bet nieko nematyti, Nebešlaikiau... į pirkį. Bet tuo kartu girdžiu vilko širdies — Kerulio balsą:

—Kas gi čionajos?

—A... norėjai ko,

Kerulis priartėjo, ir lyg piktokai įparei-goja:

—Dušią gelbėkim!

—Kieno gi taip? — nesuprasdamas klausi-u.

Žinai, Budrio Kaziuko: to durnelio. Tai jis, kai moterys su pyragais tvainiojosi virtuvėje, neapsižvalgė, tai jis ir išbėgo. Nežinia. Einu, nesgi vienos moterys namuose.

Nei šiaip, nei taip. Jis eina, tai ir aš iš paskos. Ir taip abu du, dar trečias — varpelis iki geros dvyliktos valandos skambina. Abu tylim. Gera! kad tas varpelis vis tilin, tilin, tai kalbėt nereikia, taipgi ir šaukti mažiau. Tas varpelio skambėjimas Kūčių naktį miške taip krinta širdin, kad net graudu. Man ėmė dingotis, kad varpe-

"ŽIEMA"

Adomo Varno tapyba

P. R. Dom. Girdžius

Adventus Jesu Christi

Tenai, rytų šalyje, o Kristau, tu nužengei Jaučiu ir asilui.
Apaštalai tave išdavė, žydai užmušė
Vieną pavasarį.

Kasmet tu nužengi čia, brangiausias Kūdikai,
Vyrams ir moterims,
Kurį rankos iškvėpintos dažnai tave nudeda
Nesusivokdamos;

Kurie prie biliardo vis keikdami perveria
Soną švenčiausią.
Kasmet tu užgemi prakartėlės kertėje,
Meilės mūs laukdamas.

Užgimk kartą, o Kristau, patiems gi pik-čiausiems
Žemės diktatoriams!
Gal būt, jų praręgęs aną žvaigždę šviesiausiąją
Akys apakusios?

Palik žemę sukrūvintąją, nuo kartuvių
Tavęsi, Viešpatie,
Ateis ir tars raudodami: "Būki pagarbintas,
Gimęs Betlejuje!"

Parklupę vieni su jaučiu, kiti su asilu
Prieš išganytoją,
Didieji Keturi taps vėl tavo apaštalais
Vietoje dvylikos.

ŠIŲ DIENŲ KELEIVIAI

Toks vienišas žmonių prikimštoj salėj
Geriu puodelį šalančios kavos.
Tiek daug pračianėję pro šalį
Liūdnų veidų be tėviškės savos.

Čia traukiniai ateina ir išeina.
Kažkur taip skuba vis nauja minia...
Girdžiu jų žodžiuose: Dunojų, Reina,
Visa kalba: ar ten nuykė rasim ją.

Ji viską pažūrėjus, širdį sopa.
Pavargę eina jie ieškodami tiesos...
Tai šių dienų pavargusi Europa,
Be meilės, laimės ir šviesos.

lis mane ragina pasisakyti Keruliui, jog aš jo arklių nunuodijau. Ir atsiprašyti ir atsilyginti... Naktis balta, tik medžiai, sniegas, jisai, aš ir varpelis. To varpelio, kad ir netikėsi, pilna lig dangaus. Net klai-ku.

Kseveras, valandėlę patylėjęs, apsidairė, gal būt, jis tarėsi pamatyti varpelį, nes jo ausys sunkiai girdėjo iš senatvės.

—Taip beeidami, žinosi, vaiką sutinkam keletu grįžtantį. Jis, išgirdęs varpelį, eįs paskambinti, kad jam atneštų klumpes ir šližikų, nes, po medžių besėdint, jam šalta pasidarė... Jam buvo duota paskambinti, bet Kerulis, paėmęs už rankos, kvietė grįžti namo. Ir taip atėjom arti mano namų. Aš praėjau, bet Kerulis, ūmai atsiminęs, tarė:

—Gal aš vienas?

—Jeigu gali? — Ir ūmai sumečiau: kodėl jį vadina vilko širdim?

—Kur negalėsi, — jis atsakė ir pasuko į keliuką. Kiek paėjęs, jis aštriū balsu tarė:

—Tai ką — Kūčios?...
Atsakau:

Vladas Šlaitis

NEPAKELIAMA BAUSMĖ

Jeigu jūs norite nubauti žmogų
sunkiau, nei gali žmogiška širdis pakelti,
jūs jo nešaudykite,
jūs jo nekarkit,
jūs jo nebauskite iki gyvos galvos kalėjimu.

Jūs jį ištremkit svetiman kraštan; jo tėviškę
paverskit krūva pelenų ir rašalų
raudonu lygumas žalias užliekit.

Jūs jį ištremkit svetiman kraštan, ir tūkstančiai
aštrių, kaip peilis, svetimų akių jį šaudys,
kasdien jam slankiot svetimų namų šešely,
kol jo širdis išdžius,
kol paskutinis kraujas gyslose išdžius,
kol iš žmogaus paliks tik buvusio žmogaus šešėlis.

Jeigu jūs norite nubauti žmogų,
jūs jį ištremkit svetiman kraštan ir leiskit
kasdien jam slankiot svetimų namų šešely,
kol jo širdis išdžius,
kol paskutinis kraujas gyslose išdžius,
kol iš žmogaus paliks tik buvusio žmogaus šešėlis.

Jeigu jūs norit nukankinti žmogų,
jūs jį ištremkit svetiman kraštan.

Vyt. Kastytis

GYVENT GRAŽU

Margi taikos berželiai
Kalnų atšlaitėj sprogsta.
Kada ir mano šaliai
Nušvis auksiniai bokštai

—Širdies! Širdies! Širdies! —
Negi širdies nėra
Be reikalo, žolyt, stiebies —
Mažutę kojomis sumins
Didžiųjų triumfo eiseną.

Gyvenimą akim aprėpi,
Žegnojiesi pamažu.
Ir tau buities dar negana:
Nušviskite, kampai, palėpės! —
Juk ir mažam gyvent gražu...

—Kūčios.

—Tai gal visus velnius baigsim? — jis klausia. Aš tylu, — nesuprantu, ką tatau reikėtų. Jis priduria: — Čia mums reikia gyventi, ir niekur iš čia neišbėgsim, tai kam dienas sunkinti! — Ir jis grįžo prie manęs. Aš ištiesiau ranką kažin kaip, kvailu balsu tardamas:

—Aš tau dovanoju.

—Tai ir taip! — jis paspaudė man ranką ir nuėjo miško keletu į baltą nežinią, retkarčiais varpeliui tilinduojant.

O aš stoviu, kaip nudiegtas, ir taip lengvumas ėmė gulti į krūtinės gilumą, vis su kiekvienu varpeliu... Ir taip, kol jisai užgeso miško glūdimoje.

Prie eigučio sodybos priėjęs, atsiveikiniom. Kseveras skubinosi tolti, kaip visi po širdies slaptųjų atvėrimo.

Jau buvo tamsoka, kai aš įžengiau į paskutinį, arti namų, nutilusį eglyną. Sustojau. Ir išklausiau... Tai Kūčių diena. Ir girdžiu... Varpelį... Tikrai girdžiu, bet toli toli jis liejasi ir plaukia viršum visų miškų, sodybų ir kiekvienoj kertelėj.

Jurgis Baltrušaitis

GANDRĄ LYDINT!

Vasaros saulės netekę,
Girios, paukšteliai nutilo,
Kuopias į būrį ir lekia
Iš paerdvėjusio šilo...

Gandre, atklydėli broli,
Mudu čia vargova dviese,
Nugis tu vėlei į toli
Vienas išskristi rengiesi...

Toliuose sodai nelėpsta...
Toliuose žydri ir saulė,
Čia gi tik pūties pagrėstai
Tuščio troškimo apgaulė...

Margas ruduo pro rugienas
Purvo takus prasimynė —
Aš čia, gandreli, jau vienas
Tavo sapnuosiu tėvyne...

Renkis, užskridėli, renkis,
Aušrą nutolusią vykis!
Saulė — sparnuotų nerlenkis
Sapnas — besparnių laimikis...

Vokiečių Spauda Apie Lietuvių Dainą

Bodeno ežero, Schwarzwaldo ir Aukštutinio Dunojaus sričiai leidžiamas vokiečių k. dienraštis "Sudkurier" recenzento K. G. Buzengeigerio lūpomis savo 10 Nr. taip įvertina Mikulskio ansamblio viešą pasirodymą:

"Liaudies dainos ir tautiniai šokiai Lietuvių choro pasirodymai Constancoje.

Jau iš anksto galima pasakyti, ką tai, ką lietuvių studentai šiuo savo pasirodymu trukusiu bemaž dvi valandas davė, buvo liaudies menas, pilniausia to žodžio prasme. Jie, turėję prievarta nutraukti savo studijas, dabar tariasi galį šiuo būdu geriausiai savo tėvų žemei pasitarnauti. Dirigentas — A. Mikulskis — nepaprastai sugebąs apvaldyti techninę pusę ir su nuostabiai dvasiniais polėkais, su šiuo a-cappella choru pasiekė tiesiog neįtikimų rezultatų. Gražūs, tamsiai nuspalvinti sopranai, švelnučiai, kaip aksomas, altai, kultu-vuoti vyrų balsai išaugo į galingą pajėgų skambėjimą net ir savo dinaminiam agotiskumė. Dainos, kaip "Lopšinė", "Aidas", — kokie žavūs niuansai! Daina apie vėjo malūną, taip perduota publikai, yra tikriausias deimaniukas. Vis tiek, ar sambūris pasirodo kaip mišrus vyrų, ar kaip moterų choras, visur ir visados jis lieka tiek pat kultūringas ir pagaulus, atlikdamas kupinus meniško papratumo dalykus. Tarp dainų darniai įterpti tautiniai šokiai su visu savo naturalumu ir džiugių spalvų tautiniai kostiumai, palydėdį liaudies instrumentų muzikos, dar puikiau atbaigė visumos vaizdą. Verta dėmesio ir puiki mažoji "pranešėja", kuri publiką lengvai įvedavo į dainų ir šokių meno pasaulį.

I publiką iš paskutinės choro dainos pavelkė likiminio supratimo šturpas. būtent — iš nepaprasta mintimi ir pagau-nančia jėga atliktos dainos: "Broleliai, namo! Seselės, namo- Čia ne mūsų žemė!"

Prieš metus mirė Petras Kalpokas

Praeitų metų gruodžio mėnesį mirė vienas žymesniųjų Lietuvos dainininkų Petras Kalpokas.

Petras Kalpokas prieš trisdešimt metų savo dekoratyviniu stiliumi buvo iškilęs labai aukštai. Būdavo dažnas svečias užsienių meno parodose. Populiarus vokiečių žurnalo "Jugend" (Jaunimas) P. Kal-poko kūrinių "Abendglut" (Vakaro atspindis) išspausdino pilnomis spalvomis.

Velionis Kalpokas mokėsi dailės rusų meno mokyklose ir užsieniuose — Vokietijoje ir kitur. Buvo kūrybingas žmogus, Kar-tro jo nepastovus gyvenimas be tėvynės, pa-kirto jo sveikata.

—M. Šileikis.

MASĖ KRYŽKELEJE

Rašo DR. V. BIELIAUSKAS

(Tęsinys)

Jeigu asmuo yra vienintelis ir vienas, tai masė yra jo priešingybė. Masė remiasi dauguma. Bet šita dauguma nėra skaičiuojama, jai nesvarbu nei dalinimas nei dauginimas. Masės dauguma nėra organinė sudėtis, o ji yra mišinys. Pagaliau skaičius visiškai nenulema masės. Ir keletas žmonių gali sudaryti masę. Ir vienas individas radijo ir spaudos pagalba gali nejučiomis tapti mase. Žinoma, masių apraiškos lengviau pastebimos, esant didesnei grupės žmonių vienoje vietoje. Bet ne skai-

čius čia nulemia, o tas bendras jautimas, bendros aistros ir bendri norai; bendras praradimas sąmoningos savės kontrolės, bendra tos pat krypties orientacija visų jausmų ir minčių. Pagrindinė masės žymė yra psichinių pergyvenimų bendrumas. Kas nors bendro (pav.: bendras pavojus, bendras alkis, bendras noras) gali žmogų įtraukti į masę. Žmogaus sąmonėje visad glūdi galimybė subendrinti. Pateko žmogus masės, įsijungė į jos mišinį, tuoj jis netenka savo asmeninio savistovumo. Jo veiksniai tampa nesąmoningi, be jokios protinės kontrolės. Ne tik protinė kontrolė masėje žūna, ne tik veiksmas įgauna naujas nenormalias formas, bet net mintys, principai ir pasiryžimai bei jausmai, turėti atskiro žmogaus, masėje gali persiformuoti, pasikeisti. "Taip", pažymi Gustave Le Bon, "šykštuolis gali tapti išlaidūnu, abejojas — tikinčiuoju, garbingasis — nusikaltėliu, bailys — didvyriu". Tuos būdu masė gali atlikti didvyriškus darbus, bet ji gali tapti ir žmogžudžių bei barbarų gauja. Masėje žmogus nežino, ką daro, ir užtenka vieno mėsoto šūkio, kad būtų visa lyginama su žeme ir naikinama; ir vienas šūkis gali visų entuziazmą uždegti žygdarbiams. Masė yra, kaip ta sniego lavina, kuriai kartais užtenka net nedidelio garso, sujudinančio orą, ir jie rieda ne su laikomai ir negrąžinamai.

Masė taip pat pasižymi savo impulsyviškumu, iširdumu (jaudrumu), bet kokios logikos trūkumu; jai stinga sprendimų ir kritiškumo, už tai ji yra perkrauta sentimentalais bei jausmais. Visa tai masę pastebime

taip pat pas primityvius žmones ir pas vaikus. Todėl masė yra žingsnis atgal tiek kultūrinėje sferoje tiek žmogaus evoliucijoje. Viešpataujant pasamoniui ir jausmams, masė yra lengva įtikinti ir paveikti norima kryptimi.

1944 metų liepos 13 d. per oro puolimą, bombai pataikė į namą, kurio rūsyje slėpėsi apie 40 žmonių, ir atsiradus dulkėms, kažkas paskelbė, kad visi išėjimai užgriauti ir mes uždusime. Visi puolėsi prie tikrųjų išėjimų atkasimo, kai tuo tarpu atsarginiai išėjimai dar buvo visi tvarkoj. Masė yra greitai vykdyti, bet ji yra pajėgi tik ten, kur jai greit sekasi. Mažas nepasisekimas gali greit jos pasitikėjimą savo jėgomis visai parblokti. Tas pat galima pasakyti ir apie jos idėjas bei dorą. Jeigu atskiras žmogus žino bendrus nuostatus, žino, kas yra gera ir kas bloga, tai masė gali pasielgti visai priešingai. Masė gali visą etiką ir dorą aukštyn kojom apversti ir tvirtinti, kad tai yra teisinga ir net gera. Nepastovumas ir nenuoseklumas taip pat yra masės savybės. Jinai šiandien gali vieną kelti ant altoriaus ir jį dievinti, o rytoj jinai su tuo pačiu užsidegimu ves jį ant esafoto.

Masė, kaip beveidžiui ir beformiui mišiniui, yra vis dėlto reikalinga bendra forma ir bendras vadas. Todėl ji mielai užsideda vienodus rūbus, mielai uniforuoja ir tuo pačiu jaučiasi galingesnė. Masės vadas tiesia, yra kažkas ypatingo, bet jis yra jos sūnus. Jinai, kaip ta avių banda, išstumia vieną stipresnį iš savo tarpo prysakin, kuris ją supranta ir vykdo jos norus. Asmuo vado nėra reikalingas, nes jis gali pats sav vadovauti. Masė negali ir nenori sav vadovauti. Ji net vengia vadovavimo, nes ji vengia atsakomybės. Todėl vadas ir masė yra du vienas kitą papildantys faktoriai. Vadas yra kaip spiritizmas tasai medijumas, kuris sugeba sukoncentruoti ir išreikšti masės siekius ir norus. Teisingai tad pastebi A. Maccina, kad "masės vadų negalima paruošti racionaliomis priemonėmis. Masėi galima paruošti instruktorių, bet ne vadą. Vadai išauga patys, nes jie yra racionali po būdžio. Todėl niekas negali paimti masės į savo rankas pagal savo norą". Baigiant šią masės charakteristiką tenka pastebėti, kad masės apraiškos priklauso ir nuo tautų charakterio. Nors masė yra be tautos ir be valstybės, vis dėlto vienos tautos žmonės pasiduooda vienoms, kitos kitoms masių sugestijoms. Pagal tautos skiriasi ir masių siekių ir jų realizavimų pobūdis, nors visos tautos gali tapti bendra mase.

Lengviausiai masei kilti ten, kur žmonės arčiausiai šalia vienas kito gyvena, kur visi daugiau ar mažiau turi tuos pačius kasdienos rūpesčius ir tuos pačius siekius. Yra faktas, kad tai mes greičiau rasime mieste, negu kaime, kad masei yra geresnė dirva tarp fabriko darbininkų, kaip tarp ūkininkų ar inteligentų. Todėl dažniausiai sutinkama masių rūšis yra miesčioniškoji arba darbininkų masė. Šitai tenka suprasti kiek galint platesne prasme, nes mieste ir darbininkas ir kitos profesijos žmogus yra savo gyvenimo pobūdžiu labai panašus. Nereikia manyti, kad kiti, ne mieste gyvenę, patekę miestą, ypatingai didmiestis, išsisaugos ir sugėbės izoliuotis nuo masės. Ir jie tarsi tuoj masė, nors jie neduos šiai masei jokios spalvos nei įtakos. Prie miesčioniškosios masės priklauso ir kariškioji masė, o taip pat ir organizacijų ("organizatorių") masė.

Jeigu miesčioniui yra lengviau sumasėti, tai nereiškia, kad kaimietis yra nuo masės "liger" saugus. Todėl antroji masių rūšis yra kaimiečių — ūkininkų masė. Tiesa, ūkininkas, neretai gyvendamas vienkiemyje ir būdamas savo žemės "viešpats", sunkiau patenka į masių sugestiją, nes jis tam neturi progos. Bet istorija rodo, kad ir ūki-

ninkų — kaimiečių masės sugėbės susiformuoti ir išeiti į paviršių.

Rečiausiai sutinkamas reiškinys, kuris kartu yra pats liūdniausias — inteligentų masė. Intelligentas visada turi daugiau galimybių rūpintis savo asmens puoselėjimu, savo proto ir valios lavinimu. Ir dėl to jo sumasėjimas, daugiau — net pati apraška — inteligentų masės yra dekadencijos pažymys. Kad šitokių apraškų yra, netenka tuo abejoti.

Visi šie tipai: miesčionis, darbininkas, ūkininkas — kaimietis ir intelligentas dažniausiai sudaro bendrą masę. Ir masės rūšiavimas yra daromas ne pagal masės "gabumus", bet pagal tos ar kitos rūšies individų daugumą. Veik nuolatinei apraškai yra faktai, kur mes šito skirstymo negalėsime praversti. Veikiau šiandien tenka kalbėti apie žmogų masėje, masės žmogų, kuris gali būti įvairiausių profesijų ir įvairiausiose luomuose, kuris šiandien visur sutinkamas. Šiandien tenka visų pirma kalbėti apie visuotinę sumasėjimą ar net apie nusiteikimą sumasėti. Šiandieninė masė, kaip pradžioje sakėme, lygina profesijas ir luomus, juos visiškai nivelioja. Šiandieninis masių amžius pasižymi ne tiek atskiromis masių rūšimis, kiek bendru sumasėjimu. Šiandieninė bendruomenė yra tapus visuomene, kaip tai pradžioje, kalbėdami apie naujus šiandieninius veiksmus, esame nustatę. Ir jį šiandien kiek arčiau pastebime masę jos pilnumoje, jos visuotiniame apsvaigime ir užsimiršime, tai šiandien prieš mus stovi žmogus, kaip visuomenės mašinos ratelis, kaip masės žmogus. Masės žmogus ir žmogus masėje yra dvi skirtingos apraiškos. Masėje žmogus noromis ar nenoromis patenka į visuotinę tinkamą; masės žmogus yra individas be savo minties, savo nuomonės ir savo nusistatymo. Masės žmogus yra, tarsi, visuomet letargas ir apsvaigęs, ar jis yra ši mase ar vienas. Jisai yra prisigėręs ir pasigėręs mase taip, kad jis net nenori būti vienas ir bijo pagalvoti apie save. Masės žmogus yra tikras šiandieninės visuomenės tipas, kuris, kaip matėme, gyvena be savęs ir galvoja tik beasmenine nuosaka. Jo viešpats — visuomenė. Ką ji pasakys ir nusprends, tas jam šventa. Jis nieko pats nemėgins, nieko nerizikuos, nes jis nenori atsakomybės. Tuo būdu šiandieninė visuomenė yra ne tik atsitiktinis žmogaus sumasėjimas, bet nuolatinis jo merdėjimas masėje ir nepajėgumas iš jos išsinešti.

3. ŠIŲ DIENŲ MASĖ KRYŽKELEJE

Kad šiandien taip toli nueita, tai nėra be priežasties. Sumasėjimas turi savo priežastis, kurios nėra vakar ir šiandien iškilusios ir paviršius. Masė nėra staugas atsiradusi. Pati istorijos randa, nauji technikos perversmai, naujos idetologijos — visa tai yra nematomi formuojant viso naujo gyvenimo. Technika žmogų pavergė ir jį išplėš iš jo paties. Žmogus tapo ne mašinos vi spats. Mašina, stojusi į darbą, žmogaus jėgą prafenkė ir ją nuvertino. Todėl jis turėjo likti be darbo ir be duonos. Kad šitai sugriautų žmogaus dvasios atsparumą ir jį padaro žvėrim, kovojančiu dėl grobio ir dėl duonos kėsnio, tai yra aišku. Bet kartu ir ranka rankon žengė ir naujos idetologijos, kurios, tiesa, daug prisidėjo prie žmogaus sąmoningumo pažadinimo, kurios jį atbudino iš viduramžių miego ir paskatino į naujųjų amžių dieną. Žmogus pasijuto galis prolauti ir činė visur remtis savo protu. Bet tuo pačiu jis tapo vidiniai suskaldytas ir prarado savo tradicinį autoritetą gerbimą. Žmogus neteko tikėjimo, kuris pirmiau buvo jo šaknys ir jo asmens atrama. Vien tik savimi pasitikėdamas, jis pasijuto esąs paklydęs ir pamatė, kad jo protas yra per mažas, idant jis vien tik jo lai-

mėjimais pasitenkintų. Atsirado nebe filosofija ir pasaulėžiūra, o filosofijos ir pasaulėžiūros; ir teologija šiandien yra ne viena, bet kelios. Visi šie mokslai nori skelbti tiesą. Bet ar gali būti tiek daug tiesų, tiek daug prieštaraujančių tiesų? Filosofai, teologai ir kiti mokslineškai susiskaldė į partijas, o su jais ir pati žmonijos bendruomenė. Žmogus ir jo protas tapo sugėdintas ir jis nežinojo išeities. O išeities vis dėlto reikėjo, nes gyvenimas tapo neįmanomu. Bet kelio atgal jau nebuvo, nes "senasis Dievas" ir tikėjimas buvo Nietzsche ir kitų laidojamas, o naujo niekas nerado. Todėl žmogus metėsi į kitą kraštutinumą, paniekindamas savo protą, pamindamas po kojų racionalizmą, o galutinę sąskaitą ir save patį užmušdamas ir pasinerdamas į masės jūrą.

Pati Europa yra kalta kad mes šiandien gyvename masės amžių ir vis dar nerandame būdų jo užbaigti. Pati žmonija yra kalta, praradusi tikėjimą ir pasitikėjimą, o pradėjusi adoruoti protą. Kalti yra mokslineškai tautų ir Bažnyčios vadai, nesugebėję senoms ir amžinoms tiesoms duoti naujo rūbo ir naujos formos. Bet istoriją kaltinti yra per drąsus užsimojimas, ir šitie kaltinimai nėra pasmerkimas, o tik konstatavimas mūsų žmogiško bejėgiškumo ir nesugebėjimo visose srityse. Ir mes patys nesame be kaltės, jeigu nepajėgiame surasti išeities ir jos neieškome. O šitai ir yra svarbiausias kaltinimas, kurio mes nedrįstame pameigti ir kuris mums svilina akis. Mes patys, visos tautos ir visa Europa, esame paniekinę patys save ir dėl to patys esame kalti. Bet klaidos suradimas yra dar tik pradžia kelio į tikslą. Svarbiausias uždavinys yra rasti kelią, iš klaidos pasitraukti.

Masė, paneigdamas asmenį ir jo atsisakydamas, yra galingas veiksnys. Masė nekuria, o tik griauia. Ji griauia asmenis, su jais ir bet kokią kultūrą. Patsai žmogiškas pradą — dvasia — joje yra išskiriama, išjungama. Tuo būdu masės amžius yra tam tikros dekadencijos periodas, kuris tautos ir valstybes veda į pradžią.

Masės amžius yra ir visai žmonijai ir atskiroms asmenybėms tragiškas ir pražūtingas. Jisai negali neribotai tęstis, nes tai reikštų visišką mūsų žlugimą. Masė nėra pastovi apraška: ji yra tik pereinamo pobūdžio fenomenas. Todėl masė visuomet ieško naujų kelių. Ir jinai paprastai gali pasirinkti du kelių: vieną, vedantį į dar didesnę sumasėjimą ir einantį į visišką žlugimą, antrą — į atsimenimą. Prieškarinė Europos masė buvo pasirinkusi pirmąjį kelią, ir juoėjusios masės atsidūrė katastrofoje — išaukė visa naikinantį karą. Karas baigėsi, bet masė, pergyvenusi kraujo puotą, dar neišnyko. Šiandien masė ir masės žmogus dar tebeegzistuoja. Bet šiandienai masių likučiai irgi nėra pastovūs reiškinys. Šiandieninė masė taip pat juda. Masės žmonės šiandien, netekę savo vadų, vėl blaškosi ir nerimauja. Vėl ima mirgėti partijos ir programos. Tačiau šiandien pastebimas tam tikras atsargumas, pasichimas dvejojimas, ką pasirinkti. Šiandieninė visuomenė yra kryžkelėje ir ji nežino į kurią pusę pasukti. Nežino, ar eiti toliau masės keliu, bristi akiai ir nesąmoningai, ar pasukti atgal ir grįžti į save, duodant vietos ne individams, bet asmenims. Daugelis pradeda atbusti iš dvasios letargos ir ieško kelių, prašo vietos asmeniui, šitas asmens atbudimas, tiesa, dar neraiškiai pastebimas. Jis dar nestengia nugalėti masės klyksmo. Bet jis yra visose Europos tautosė. Ne tik Europoje, bet ir už jos sukeltų griuvėsių dulkių naujai gimstančios Europos jis jau ima reikštis. Šiandieninėje spaudoje jau galima išvysti savęs ieškančius asmenis.

Nežiūrint šitų vilčių kupinų galimybių, šių dienų žmonija.

(Tęsinys 3-me pusl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkiu Visiems Lietuviams

FRANK ZINTAK

12th Ward Democratic COMMITTEEMAN (Brighton Park)

Linksmų Kalėdų IR SEKMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

AL. G. KUMSKIS
NON-PARTISAN
INDEPENDENT
KANDIDATAS 1
Aldermanus 13 Ward

Primary Vasario 25, 1947
Ji indorsuoja Non-partisan komitetas biznierių, Civic, Fraternalis draugijos, Profesionalai, American Legion ir Darbininkų atstovai.

Mano nuoširdus linkėjimas visiems žmonėms
12-toje Wardoje
LINKSMŲ KALĖDŲ
— ir —
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

BRYAN HARTNETT

ALDERMANUS 12-to WARD
(Brighton Park)

LINKSMŲ KALĖDŲ IR GERIAUSIŲ NAUJŲ METŲ

Al Vaitis

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems Draugams ir Kostumeriams

JULIUS J. PHILLIPS
GROCERY AND MEAT MARKET

4001 S. Campbell Ave. Tel. Lafayette 9056

Skaitykit Naujienas...

TOKSTANČIAI lietuvių yra išblaškyti po visą pasaulį. TOKSTANČIAI jų dabar gyvena Vokietijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Švedijoje ir kitur. Tarp jų išvietintų (iš savo gimtojo krašto išmestų) lietuvių, galimas daiktas, yra ir Jūsų gimines, Jūsų draugai. Jūsų pažįstami. Jie nori su Jumis susišniti, susirašyti.

NAUJIENOS tiems išvietintiems lietuviams tarpininkauja, — skelbia jų prisijungimus paieškosimui giminių ir pažįstamų. NAUJIENOS spausdina raštus žinomų Lietuvos rašytojų ir žurnalistų, kurie vaizdžiai piešia tuos tragiškus įvykius, kuriuos teko išgyventi Lietuvai per paskutinius šešerius metus. Sakytuose raštuose pasakojama teisybė apie pirmąją bolševikų okupaciją, šlykščia "liaudies seimo" rinkimų komediją, ne žmonišką terorą iki karo pradžios, o paskui "rudosios okupacijos" periodą.

Skaitydami NAUJIENAS, Jūs patirsite apie tuos Golgotos kelius, kuriais teko keliauti tūkstančiams lietuvių, bėgusių į vakarus nuo jau karto ragauto raudonojo teroro. NAUJIENOS turi labai įdomių raštų, kurie bus nuolat spausdinami. Nepraleiskite progos tų raštų neperskaityti. Tuoj užsiprenumeruokite NAUJIENAS.

Chicagoj metams \$8.00; už Chicago ribų kainą metams \$6.00; šešioms mėnesiams — \$3.25.

SIŪSKITE ČEKĮ ARBA MONEY ORDERĮ ADRESU:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Vardas-pavardė _____
Miestas ir valstija _____
Gatvė _____

KALĖDOS IR TREMTINIAI

Ačiū Dievui, esame laimingi Amerikoje, galėdami Kalėdų proga dovanomis pasikeisti, reikalingus daiktus nusipirkti ir ištekliu šventes praleisti.

Bet... Ten, Europoje, mūsų broliai ir sesers lietuviai tremtiniai nieko neturi. Jie dideliame skurde Sibiro dykumose, Vokietijos ir Austrijos griuvėsiuose ir kitose šalyse Kalėdų Diedukas jų vaikučių neaplaiko. Kūčiose ir Kalėdose atsiminkime nelaiminguosius tremtinius savo gailėtingumu.

Bendrasai Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas tik ką gavo lietuvių tremtinių iš Vokietijos ir Austrijos naują prašymą ir atsisaukimą. Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ir BALF įgaliojimai nurodo, kad ypatingai sunkioje medžiaginėje būklėje yra atsidūrę 14,000 lietuvių, kurie gyvena už stovyklų ribų.

BALF nusijusi daiktai Vokietijon jau beveik visi išdalinti. L. R. Kryžiaus vadovybė sako: "Visi sandėliai jau ištuštėję. Prieš akis žiema ir visi ją lydintys sunkumai. Tad vėl visas viltis dedame į BALF ir brolius amerikiečius."

Lietuviams tremtiniams labai reikalingi įvairūs maisto gaminiai, kaip mėsos konservai, riebalai, ryžiai, kondensuotas pienas, vaikučiams... vitaminizuoti vaisiai ir daržovės, dešrelės ir t. t.

Iš BALF gauti rūbai baigiami dėvėti. Pavasarį jie vėl bus nepaprastai reikalingi. Be jų tremtiniai taps driskiais.

Maisto daviniai labai sumažinti. Tūkstančiams į akis žiūri bado ir pavojaus šmėkla. Jie bėgi baidi vaikučiams ir jauna mečiams.

BALF Direktorių Tarybos vardu pakartotinai kreipiuosi į visus lietuvių šalpos prietelius.

Sutelkime savo jėgas BALF vardu. Visi, kiekvienas, kuris skaitys šį pranešimą, skubėkime su savo pinigine auka lietuviams tremtiniams sušelpiti. Visos aukos siūstinos į BALF. Turint daugiau lėšų Centre yra lengviau ir taupiau užpirkti didelius kiekius maisto.

Tegu nelieta nė vieno lietuvių tremtinių prieteliaus, kurs nebūtų paskyręs per Kalėdų šventes savo aukos taip šventam tikslui! Savo aukas įteikit kaip kam patogiau—per BALF skyrius, BALF vajeus komitetus arba siųskite tiesiog į Centrą — United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 19 West 44th St., New York 18, N. Y.

Švenčių proga reikiu nuosirdžiausius sveikinimus BALF Direktoriams, Valdybos nariams, įstaigos tarnautojams, skyriams, visiems bendradarbiams, o tremtiniams — širdingiausią užuojautą ir pažadą, kad mes jų neužmiršime ir nepaliksime skurde.

Kun. Juozas B. Koncius, Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininkas

LATVIJOJ — KAIPI SIBIRE

Tarybinės Latvijos karininkas Eslingene

Latvių spaudoje žiniomis spalio 24 d. į Eslingeno latvių DP stovyklą atvyko sovietinis karininkas, kuris sakė esąs latvis Liberts, nors ir menkai temokėjo latviškai.

Majoras Liberts pirmiausia pareiškė atvykęs duoti paaiškinimus tiems latviams DP, kurie pageidauja grįžti į Latviją. Kai vienas iš susirinku-

siųjų pareiškė, kad grįžti į Latviją reikėtų iš tikrųjų kelionę į Sibirą, majoras atsakė, girdi, "šiandien Sibiras esąs tas pats ką Latvija, Ryga, Leningradas ar kita kuri apygarda." Jam vykstant į Vokietiją, prof. Kirchenšteinas perdavęs jam raginimą visiems Latvijos sūnams ir dukterims grįžti į savo tėvynę. Šiandien Latvijoje esanti ta pati padėtis, kaip 1940 ar 1941 metais.

Toliau majoras Liberts pareiškė, kad didžioji dalis 1941 metais iš Latvijos išgabentųjų šiuo metu, esą, vėl grįžusi į Latviją. Tėviškė liekanti tėviškė. Praeisįj metai, ir kiekvienas galų gale norėjęs į ją grįžti. Vienas iš susirinkusiųjų latvių paklausė, kur yra dekretas ir garantija, kad grįžusiems negresia trėmimas į Sibirą ar kitos kurios bausmės. Į tai majoras atsakė: Latvijos vyriausybė ragina visus grįžti. Tie latviai, kurie dalyvavo vokiečių smurto žyčiuose prieš latvių tautą, plėšimuose ir kraujo liejime, tie turės atsakyti prieš latvių tautos teismą. Kitiems jokia bausmė negresia, visvien, ar tai būtų stambus ūkininkas, pramoninkas, prekybininkas, ar paprastas darbininkas.

Atominė energija taikos reikalams

Atominės bombos sproginimo Hirošimoje padariniai buvo daug silpnesni už nukritusio Sibiro miškuose meteorą, svėrusio 60 tonų, kurio visiško sunaikinimo galia pasireiškė 60 kilometrų spindulio plote ir kuris krito į žemę 80,000 metrų greitumu per sekundę.

Šią palyginimą padarė prof. Joliot-Curie, prancūzų aukštasis komisaras atominės energijos reikalams, savo pranešime, kurį jis skaitė Paryžiuje sąryšyje su radioaktyvumo atnaujinimu 50 metų sukaktim; tą atradimą padarė prancūzų mokslininkas Henri Becquerel.

Prof. Becquerel, Pierre Curie ir Marijos Curie-Sklodovskos atradimų ir darbų dėka Prancūzija atominės energijos tyrinėjimų srityje iki 1940 metų išlaikė pirmą vietą. Šiuo metu, nors Prancūzija ir neturi tiek galimybių ir išteklių, kaip pavyzdžiui, JAV, ji prof. Joliot-Curie nuomone, atominės energijos tyrinėjimuose dalyvauja daugiau, kaip kad galima manyti.

Atomų mokslas, pasak prof. Joliot-Curie, būsimųjų žmonių kartų gyvenime suvaidins tą pačią rolę, kokią pirmųjų žmonių gyvenime suvaidino išmokimas įsidedti ugnį. Tačiau reikės dar mažiausia 20 metų sunkaus darbo ir tyrinėjimų, kol atominėje srityje atradimai galės būti pilnai išnaudoti žmonijos gerovei.

Kad numanytume, kokių galimybių gali duoti atominės energijos išnaudojimas, užtenka priminti, kad kosminiai atominiai spinduliavimai išskiria 20,000,000 laipsnių karščio temperatūrą.

Todėl, pasak Joliot-Curie, atominės energijos tyrinėjimai ne karo, o taikos gyvenimo reikalams yra daug įdomesni, negu Bikini atominės bombos sproginimo patyrimai.

Ir pačioje JAV daromi tyrinėjimai ne tik su atominės bomba. Ten yra susidariusi civilinė penkių mokslininkų komisija, kuri daro atominės energijos pritaikymo taikos gyvenimo reikalams tyrinėjimus.

"NAUJIENAS" SKAITO VISU SROVŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD NAUJIENOS PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

KALEDŲ SVENCIŲ ISVAKARESE ATSIMINKIME TREMTINIUS

Kalėdų švenčių proga, BALF Direktorių Taryba ir Valdyba siūnčia nuosirdžius sveikinimus ir linkėjimus visiems BALF skyriams ir jų valdyboms, visiems BALF artimiausiems bendradarbiams, lietuviškiems laikraščiams, lietuviškoms radijo programoms, visoms BALF darbe talkininkaujantioms organizacijoms ir jų vadams.

Maloniai prašome šiose Kalėdose ypatingai atsiminti tūkstančius lietuvių tremtinių, kurių Kalėdų švenčių stalas bus beveik tuščias, kurių vaikučiai negalės džiaugtis Kalėdine eglute ir jos papuošalais, kurių išvargusio kūno nedengs patogus drabužius, kurių rytojus visiškai neaiškus. O šis atsiminimas nebus tuščias, jei kiekvienas lietuvių tremtinių prietelis Kalėdų šventėse paskirs dovaną lietuviams tremtiniams sušelpiti ir ją tuojau atsiųs BALF adresu: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 19 West 44th Street, New York 18, N. Y.

Su giliu dėkingumu,

BALF VALDYBA

MASĖ KRYŽKELEJE

Rašo DR. V. BIELIAUSKAS

(Tęsinys iš 2-ro pusl.)

dar tebestovi kryžkelėje. Ir ateitis parodys, kur ji pasuks. Tik ateitis parodys, ar sumasėjusi visuomenė pajėgs virsti organinę bendruomenę, kurioje kiekvienas asmuo atbus ir atgaus savo vietą ir vertę, ar ji vėl žengs į tolimesnę pradžią. Savime aišku, kad kelio atgal nėra, kad viduramžių nesugrąžins. Bet jų niekas ir nenori grąžinti, nes jie mums taip pat netinka, šiandien žmogaus uždavinydas daug didesnis, negu kada nors; naudojantis tuo, kas yra, rasti naujus kelius. Niekas nemano atsisakyti technikos ir žmogaus proto laimėjimų, nes tai būtų kelias atgal, kurio niekas nelaikys produktyviu. Yra tik naujas kelias: neneigiant technikos laimėjimų ir racionalinių sugebėjimų, rasti vietas laisvam asmeniui, rasti vietas tikėjimo atgaivinimui, rasti naujas formas senoms tiesoms. Tai yra dideli uždaviniai, ir neapsakomai sunkus yra jų įgyvendinimas. Bet asmens juos gali įgyvendinti. Todėl pirmas žingsnis iš kryžkelės bus kelias į asmenį, į asmenybę. Nenorėdami visiškai nusivilti žmogui ir galų gale neturėdami galutinio pagrindo šitokiam pesimizmui, mes tikime, kad masė savo kryžkelėje žus ir, nevirtus nauja apraška žmonijos gyvenime, nedrįs eiti toliau senąja linkme.

4. MES KRYŽKELEJE

Būdami savo laiko vaikai, tuos pačius bendrus vargus ir bendrus rūpesčius, tas pačias gyvenimo formas gyvename ir mes, lietuviai. Būtų klaidinga manyti, kad, jeigu mes nepasidavėme nei nacionalsocializmo nei kitų izmų sugestijonuojančių masės keliu vedančiai įtakai, mes esame nuo sumasėjimo "saugūs" ir tai, apie ką kalbėjome, paliktume tik kitoms didesnėms tautoms, galvodami, kad tai mums netinka. Todėl tebūnie leista pažvelgti ir į save pačius ir apie save šį tą atvirai pasakyti. Likimo išblokšti iš tėvų žemės, į kurią mes buvome įaugę ir įsikniję, šiandien mes esame, tarsi, išrauti medžiai, kurie nežino, kur beįleisti savo šaknų. Šitai yra mūsų tragedija, nes be tėvynės mes kaskart silpnėjame ir nejučiomis džiūstame. Silpnėjame fiziniai ir dvasiniai. Prie to dar prisideda šiandieninės mūsų gyvenimo sąlygos. Daugumas lietuvių šiandien gyvena masinėse stovyklose, kurios suteikia puikiausias niuveliavimo, suvienodinimo ir suvisuomeninimo sąlygas. Tiesa, daugumą mūsų išvijojo sudaro inteligentija, kuri, kaip matėme, turėtų parodyti daugiau atsparumo šių dienų bendrai visų tautų "ligai". Bet jos buvimas be vietos, be savos žemės po kojų ir stovyklų gyvenimas pamažu ją, kaip ir visus kitus, ima nugaltėti ir ji virsta mase. Intelligentijos masė yra, deja, jau tikras dvasinės degeneracijos pažymys, nes ji turi

intelligentiškos masės bruožą. Mes visi pamažu tapome lygiais ir visi išmokome rėkti dėl duonos, o, jos gavę, mes tylime ir sėdime. Gandai ir gandeliai kursuote kursuoja pro visus. O vis labiau ir labiau didesniu horizontu kyla nauji pragyvenimo būdai, ar tai nėra masės pažymys? Atrodo, kad masės galvosena pamažu atima mūsų savistovumą, nes mes jau galime be saiko tą patį žmogų šiandien girti, o už kiek laiko mes vėl juo nepatenkinti. Bet ir patys etikos ir doros supratimas pamažu keičiasi. Tai, dėl ko mes seniau gėdindavomės, šiandien jau imame laikyti normaliu dalyku, o gal net geru dalyku. Mes mokame reikšti savo nuomonę ir tuo norime pasirodyti esą savistovūs. Bet jeigu atsiranda kiek žmonių tiek nuomonių, ar tai nėra parodija ir ar tai faktinai ne masinis reiškinys? Ir vėl atgimsta partijos, o mes nuo jų neatsilikame. Mums reikia vyriausiam savo komitetui sudaryti dvylikos partijų, kurios vėl turi dvyliką nuomonių, ir taip eina daina be galo; tuo tarpu Amerikai užtenka dviejų ar Anglijai trijų partijų! Tiesa, mūsų sąlygos nelen-gvos ir ne vienas jos tikrai nepavydėtinos. Mes visu tuo norime pateisinti ir visas savo negeroves šituo posakiu, tarsi, reabilituoti. Mes taip lengvai užmirštame, kad mūsų broliai ir sesės kitur daug sunkiau gyvena ir galvojame apie save. Bent vieną kartą nustokime teisintis, užmirškime skųstis ir vietoj to susimastykime. Visos anksčiau minėtos apraiškos kalba už tai, kad mes taip pat atsidūrėme kryžkelėje, kad ir mums yra pavojaus virsti visuomenine mase. Būdami mažos tautos žmonės, mes žinome, kaip pavojinga yra šia linkme pasukti. Mes galime tik asmens būdami, o ne masė, likti savo tėvynei ištikimi bei naudingi, tik kaip asmens mes galime iš viso išsilaikyti. Todėl, stovėdami prie kryžkelės, nenuslyskime nuo kelio ir nepailskime kovoje už asmenį. Juo sunkesnės yra sąlygos, tuo didesnės asmenybės mes galime išugdyti.

Kaip ir kiekvienas kitas, taip ir mes esame Europos žmonės. Jeigu Europos žmogus šiandien stovi kryžkelėje ir nori atsirti-boti nuo masės, tai ir mes, savo kryžkelę teigiamai nugalėdami, tuo pačiu atiduosime įnašą Europos ir viso pasaulio šviesuomenėi, naujai atečiai. Kadangi asmuo reiškia kartu ir laisvumą, nuo kitų nepriklausomumą, tai kietai laikydami savi asmens, mes tuo pačiu liksime ištikimi savo laisvės ir nepriklausomybės siekiams.

Always rely on this great rub for
CHEST COLDS
to relieve coughs — aching muscles
RUB ON **MUSTEROLE**

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Draugams ir Visiems Piliečiams

ANTANAS OLIS

SANITARY DISTRICT TRUSTEE

MANO NUOSIRDŲS LINKEJIMAI

LINKSMŲ KALĖDŲ

Visiems Žmonėms 14 Wardoje

MICHAEL P. HOGAN

Alderman

LINKSMŲ ŽIEMOS SVENCIŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS

FRANK MICKAS

Siuvėjas—valo, prosina; naujus rūbus siuva ir pasiutus parduoda.

4146 Archer Ave.

Tel. Lafayette 9066

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ Linkim Savo Draugams ir Pažistamiems

WESTERN AUTO SERVICE

J. BLAUZDIS, Savininkas

4318-20 S. Western Ave. Tel. Lafayette 1790

NAUJIENOS

NAUJIENOS pirmas ir didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje.
NAUJIENOS turi savo korespondentus visuose Amerikos miestuose ir kituose pasaulio kraštuose.
NAUJIENOS paduoda vėliausias pasaulines žinias.
NAUJIENOSE rasite necensuruotų žinių iš Lietuvos.
NAUJIENU prenumerata Amerikoje (be Chicago) kainuoja \$6.00, Chicagoje ir Europoje — \$8.00.
NAUJIENOMS — pinigų siųskite nuo antraštes.

"NAUJIENOS"

1739 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Mano nuosirdūs linkėjimai ir sveikinimai

visų žmonių 11 Wardoje

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

HUGH B. CONNELLY

ALDERMAN of THE ELEVENTH WARD

Regular Democratic Organization

NEMIGA

Rašo DR. A. ČERŠKUS

Kare ar taikoje stiprius ir atsparius nervus išlaiko tie žmonės, kurie gali džiaugtis giliu, gaivinančiu miegu.

Visose tautos miegui skiriama daug reikšmės. Graikai laikė miegą dievu (Hypnos). Sekspyras miegą vadina nuovargio vana, sergančios sielos balzamu, šaknimi visų jėgų. Šopenhaueris sako: "Miegas žmogui yra tai, kas laikrodžiui užsukimas." "Tavo šios dienos budrumas", sako Fechner, "priklauso nuo vakarykščio miego; juo giliau tu šiandien užmigi, ir juo rytoj šviežesnis atsikelsi, ir juo budresnis nubusi, juo vėl geriau miegosi."

Tai kas gi yra tas natūralus miegas? Pradėsime nuo to, ką kiekvienas žmogus apie miegą žino. Vakare einame į lovą, kad kitą dieną būtų švieži prie darbo, į miegą žiūrime kaip į išmintinį sąmonės stovį, kuris natūraliu gyvenimo ritmu kar-tojasi kas 24 val. ir kiekvienam suaugusiam vidutiniškai atima 8 val.

Žmoguje pasireiškia pavargimas ir nuovargis. Šios dvi sąvokos yra skirtingos, antroji yra aukštesnis laipsnis pirmosios. Po pilno pastangų kūniško ar dvasiško darbo jaučiame darbingumo sumažėjimą, t. y. pavargimą, bet nesame tiek išsi-sėmę, kad norėtume miegoti; dar nereikalinga visiškai atsipalaidavimo ir atsigavimo, kad vėl su naujomis grįžtume prie dar-

bo. Ilgainiui tokio poilsio nebe-užtenka, pasidaro reikalinga pa-grindinė ramybė vėl atgauti elastingumui, pasireiškia nuovargis ir pareikalauja savo tei-sių, t. y. miego. Tai ne išimties stovis, bet gamtiškas sunaudotų jėgų papildymas ir centralinis nervų sistemos energijos atsta-tymas. Abudu, nuovargimas ir nuovargis, veda prie kūniškų jė-gų sumažėjimo, o išvargimas iki miego yra visiškai nebesu-gebėjimas toliau kūniškai, ner-viškai ir dvasiškai veikti. Mus-kulų nuovargį galima pašalinti masažu. Masažas gausiai aprū-pina raumenį šviežiu, deguonio ir maisto turinčiu krauju, paša-lina nuo darbo susidariusius su-sinaudojimo produktus. Panašių priemonių dėl centralinės nervų sistemos mes nežinome, nors yra neabejotina, kad nuo darbo nuodingi medžiagos produktai ir čia susirenka. Jos, tos nuodingos medžiagos, smegenų mal-tinimo medžiagų apykaita, kraujo priplūdimą ir tuo pačiu jų funkcionavimą, apsunkina ir tiesioginiu ar netiesioginiu bū-du veda prie smegenų anemijos, kuri yra pirmoji sąlyga miegui. Ją tikrųjų miego konstatuoja-ma kraujo spaudimo ir širdies darbo sumažėjimas, kūno šilum-os pulso greičio ir kvėpavimo sulėtėjimas, kvėpavimas pasida-ro paviršutinis, refleksai iš da-lies išnyksta, veikimas žarnų, inkstų, taip pat visa medžiagos apykaita sumažėja, pagaliau iš-

nyksta visi valingi judesiai. Mes matome, kad visi vegetatyviniai procesai eina prie nulio, o taip pat ir psichomotoriniai. Reika-linga išjungti visas gyvybines funkcijas norint organizmui grąžinti pilną atsigavimą.

Natūralaus miego eiga: po trumpo pereinamo laiko gilus miegas, kuris tęsiasi kelias va-landas, prieš rytą miegas pavir-šutinėja, ir pagaliau atbudimas su atsigavimo, šviežumo jaus-mu. Koks yra sąmonės būvis miego ir dvasinis stovis užmie-gant? Šitoje stadijoje mūsų Aš jutimas, sąmoningumas prade-da silpnėti, dienos įspūdžiai da-rosi neberaiškūs, trapūs. Valin-gas mintijimo idėjų ryšys vis daugiau ir daugiau atspalai-duoja nuo nevalingos vaizduotės. Jutimų erzinimas iš kūno paviršiaus ar aplinkumos įmigi-mo laike pasiekia sąmonę ne kaip toks, bet daugiau kaip ili-zija ir tampa medžiaga sapnui. Šitoj miego stadijoj žmogų ga-lima lengvai nubudinti, nes mie-gas dar negilus. Pirmas ir pas-kutinis miego periodas yra pa-lankūs sapnams. Bet ir giliamie miego nėra sapnas negalimas. Pravartų priminti, kad jutimų erzinimas, kaip sapno elemen-tas, prisideda prie užmigimo greitumo, miego ilgio ir jo gi-lumo. Gyvas kūno erzinimas iš aplinkumos gali užmigimą už-traukti ir jį padaryti neramų. Ramybė svarbu, todėl naktis ir tėra normalus miego laikas. Paties kūno erzinimai naktį nor-maliai irgi sumažėja, kaip, pvz., virškinimas ar inkstų veikimas. Iš čia aišku, kaip netikslu yra vėlai vakare gausiais sunkiais virškinamais valgiais apsisunkinti. Reikalinga atitinkama miego temperatūra, grynas oras, pakankamas ruimas, ne per šil-tas ir ne per šaltas apsklojimas.

Svarbus miego trukdymo šal-tinis yra pagaliau žmogaus dva-sinis stovis. Kaip svarbu yra, kad žmogaus kūnas būtų pu-siausvyroj, kad nebūtų užmigimo ir miego trukdymo, taip yra svarbu išskirti visa tai, kas žmogaus sielos pusiausvyrą ar-do. Čia priklauso visų rūšių su-sijaudinimai, ypač rūpesčiai, baimė, pyktis, dvasinis įtėpi-mas, taip pat džiaugsmingi su-jaudinimai, labai gyvi prisimi-nimai, jaudinanti vakarinė lek-tūra, vakarinis užsiėmimas mokslinėmis problemomis, pa-galiau kūniškas persidirbimas ir nervinis išsierzimas. Ligos, karščiai, bėda, bloga sa-vijauta, skausmai visada ardo gerą miegą ir pablogina ligo-nio stovį, nes vietoj, reikalingo at-gaivino poilsio gaunasi ma-žai beturimų rezervinių jėgų iš-ekvojimas. Todėl ligoje geras, gilus miegas yra būtinas.

Miego vairavimo centras yra smegenyse, tik ne smegenų žie-vė, nes čia yra dvasinis funkci-jų centras. Miego centras yra tarp vidurinių ir tarpinių sme-genų.

Kokios priežastys yra nemi-gos? Šitos priežastys skirstomos į vidujines ir išorines.

Vidujinės priežastys. Nemiga nėra savistovi liga, bet yra da-linis jos reiškinys. Kiekviena kūninė liga visada daugiau ar mažiau sutrikdo miegą, bet tai yra laikinas reiškinys ir nesuda-ro jokios gydymo problemos. Kas kita nervingumas. Jis pada-ro ilgai besitęsiantį miego sutri-kimą. Jis gali būti įgytas, bet daugiausia yra įgimtas arba paveldėta dispozicija prie nervinio silpnumo, neuropatinis apsun-kinimas, nervinė menkavertystė, gauta iš prigimties. Tai yra su-gadintas paveldėjimo pradas, ši-toji nervinė menkavertystė, esant geroms gyvenimo sąly-goms, gali visai aiškiai ir nepa-sireikšti, bet blogos gyvenimo sąlygos išaukia stiprų suirimą — mes sakome pasidarę žmo-gus labai nervingus.

Nervinė nemiga yra tik vienas atskiras reiškinys visame nervingumo simptomų komp-lekse. Svarbiausia nervingumo rūšis yra neurastenija; tai yra nervų nusilpimas ir toji nervi-nė substancija nebataislyklingai reaguoja į jai statomus jaudi-

dinimus išaukia tokią stiprią reakciją, pasireiškia dvejopu būdu. Menkas pagal stiprumą ir ilgį jaudinimas išaukia tokią stiprią reakciją, kuri suardo nervinę ir dvasinę pusiausvyrą, sudaro ilgai nemalonų jausmą. Toliau, nervinis darbingumas ir nervinė atsparumo jėga yra to-kie menki, kad per greit pasi-reiškia išsierzimas, nervai di-desnio įtėpimo nebeišlaiko, nervinė sistema tampa perjau-dinta. Šis pusiausvyros sutrikimas tęsiasi ilgai, pusiausvyrą pasidaro nebestabilė, bet labilė. Nervų sutrikimo priežastys ne visada lengvai pastebimos, nei išorinės — egzogeninės, nei vi-dujinės — endogeninės.

Neurastenijos priežastį ir reiškinį yra daugybė. Nemiga ir yra tik vienas gal labiausiai ligo-nį varginas ir savo ataklu-mu išsinais ir silpninas simpto-mas, kuris priverčia kreiptis į gydytoją. Kaip atsiranda nemi-ga? Pas nervinguosius yra pa-didintas suerzinimas, išsierzimas, darbe neurastenikai išsina greitu nervinių ir dvasinių jė-gų sunaudojimu, pareikalauja rezervinių jėgų — gaunasi išsi-sierzimas su perjaudiniu. Kiekvienam sveikam žmogui perjau-dinimas duoda vakare normalų nuovargį, nervingam dažnai jo nebesti, vietoj normalaus pa-traukimo į miegą gaunasi ne-ramumas, susierzinimas, apsun-kintas užmigimas, neramus, dažnai su pertraukomis miegas, paviršutinis, žmogaus neagaivi-nas. Žmogus nubunda ryte ne-linksmas, pavargęs ir vilkina at-sikelti, pradeda dienos darbą jau išnaudotomis jėgomis, dar-bas nemielas, gaunasi mažesnis darbingumas, kuriam išlygi-ti reikalingas didesnio energijos kiekio sunaudojimas. Taigi tas pats uždavinys pareikalauja di-desnio jėgų įtėpimo, o išdava pagal kiekybę ir kokybę nėra patenkinama. Vakare toks žmo-gus yra galutinai išsierzęs, jo-kios geros savijautos, ir sekanti naktis vėl nerami, be miego ar-ba su blogu miegu. Viso to išda-va — nervinio atsparumo jė-gos kritimas. Vieni tai nori kompensuoti menkesniu darbin-gumu, mažesniu jėgų įtėpinimu, kiti gi naudoja poilsio laiką ir visas rezervines jėgas, kad atlik-tų savo pašaukimo reikalavi-mus. Savaime suprantama, kad pagaliau išsiekvoja jėgos, ir gaunasi sunkus nervinis sutriki-mas.

Be minėto svyravimo, yra il-gesnis svyravimas su periodiškai pakylančia nuotaika, nevie-noda psichomotorinė laikysena, besikeičiančia su visai normaliu laikotarpiu, t. y. maniakaliniai — deresyviniai tipai. Čia, žiūrėk, optimistinė nuotaika, leng-vas galvojimas, minčių plauki-mas, vidujinis varžtų atsileidi-mas, gyvybės pajautimo pakili-mas su matomu sujaudiniu ir kūniško darbingumo padidėji-mu, ir atvirkščiai; kritimas vi-dujinės pusiausvyros visuose gy-venimo reiškinuose, kūniško ir dvasiško darbingumo sumažėji-mas, aiškus abejingumas vis-kam, asmeninės menkystės ju-timas, menkas savęs vertinimas, aiškiai depresyvinis stovis su su-mažėjusiu galėjimu miegoti, iš-sierzimo ir suerzinimo padidė-jimu. Tai yra dvasiškai ne visai sveiki žmonės, hypochondriakai, psychoastenikai, pesimistai, tu-rį blogą miegą arba nemigą. Tai buvo daugiau ar mažiau patalo-ginės vidujinės nemigos prie-žastys.

Bet blogam miegui daug reiškia įpratimas. Miestų gyventojai vėliau pabaigia savo dienos gyvenimą, negu kaimiečiai, bet miego reikalauja vienodai, todėl jie vėliau ir keliasi. Jie yra pa-pratę prie gatvių triukšmo, ku-ris jiems miego netrukdo; o tuo tarpu vienas miestietis skundė-si, gyvendamas kaime, kad jam neduoda miego anksti rytą paukštelio čiulbėjimas už lango; arba malūnininkas tuoju nu-bunda, kai jo malūnas nustoja ežes, ir jis negali užmigtį, arba geležinkelietis nemiega, kai nėra traukinio dundėjimo. Vadinasi, nebuvimas įprasto jaudini-mo žmogų budina. Čia dar gali-

ma priminti lopsinės veikimą kūdikio miegui — jis pripranta prie lopsinės, be jos neužmiega, o jai nutrūkus, pabunda, kol dar negiliai įmigęs. Kartais žmogus budėjime taip sukon-centruoja vienam dalykui dėme-sį, kad tas dalykas pasidaro gal-vojimo centre. Mes gerai žino-me, koks budrus miegas moti-nos prie sergančio vaiko ar pa-sišventusios med. sesers, budin-čios prie silpno ligo-nio. Prie pri-pratimo reikia priskirti ir vie-nodą laiką eiti gulti. Neįprastu laiku atsigulęs miegasi blogai. Čia tenka keli žodžius pasakyti apie dienos miegą. Visuose se-novės raštuose į dienos miegą žiūrima kaip į perdėjimą. Eu-maeus, dieviškasis kaulių pie-muo, sako Odisėjui: "Pervirš miegoti yra nedora". Kai kurie nubudę mėgsta, kaip sakoma, "lovą pasivartyti", bet tai yra nereikalingas sau dienos trum-pinimas. Mėgsta žmogus po pietų numigtį, bet tai nėra reika-lingas, nors ir nežalingas, daly-kas. Jeigu jau reikalingas mie-gas, tai geriau pamiegoti prieš valgį, nes miegas pavalgisus lė-tina virškinimo procesą. Apskri-tai, dienos miegas neatstoja nakties miego; yra pastebėta, kad tie jauni berniukai, kurie turi naktimis dirbti (pvz., res-toranuose), ūgiu ir sveikata už-auga menkesni.

Blogą miegą turi tie, kurie leidžia save vakare išerzinti ar sujaudinti. Negerai yra atsigu-lus prieš miegą galvoti apie dienos pergyvenimus ir patyrimus. Meditacija, apgalvojimas pašau-kimo reikalų, mokslinės speku-liacijos ir t.t. priveda prie di-desnio įtėpimo, suerzinimo ir nemigos.

Nemiga duoda ir nemigos bai-mė. Žmogus, prisimindamas praeitos nakties kančią, vėl bi-jo, kad ateinanti naktis galės būti tokia pat. Tai pasireiškia pas žmones, mėgstančius save per daug analizuoti, hypochron-drikus, psychoastenines konsti-tucijos didesniai ar mažesniai laipsni.

Užmigimą trukdo įspūdžiai, kurie patenka per klausą, juti-mą, rečiau uosle ir skonį. Ner-vinguosius kartais trukdo ir jaudina iki nekantrybės mono-toniškas laikrodžio tiksenimas, netoli miegančio draugo judėji-mas ar net kvėpavimas. Neuras-tenikas neužmiega, nes jis jau-čia tai spaudimą, tai šilimą, tai šaltį, tai slėgiantį sąnarių skau-smą, nervinį pusiaujo skausmą, žodžiu, žmogaus jautrumas yra pakilęs, dvasinis stovis įtėmp-tas.

Kiti nervingumo simptomai, kurie trukdo miegą, yra neuras-teniškas galvos skausmas ir spaudimas, karščio jausmas gal-voje, nervinis odos niežėjimas, rankų ir kojų šalimas.

Nervinis judėjimo aparato fe-nomenas irgi trukdo miegą. Su dvasiniu žmogaus neramumu gali būti judesių suerzinimas; bėmiegas negali rasti patogios padėties savo sąnariams, kas trukdo miegą. Dėl motorinių centrų suerzinimo gaunasi rau-menų trūkčiojimas.

Čia reikėtų dar paminėti krau-jagyslių innervacijos centrų su-trikimus, kurie, duodami nema-lonius jutimus galvoje (skaus-mas, spaudimas, svaigimas, kar-tais šaltis ir t.t.), trukdo mie-gą ir sukelia sapnus. Nervingų žmonių sapnai esti daugiausia nemalonūs, kankiną, baisaus charakterio.

Kaip matome, nemigos ar blo-go miego priežastį yra daug; lig šiol kalbėjome apie vidujines, t. y. paveldėtas, neuropatines dispozicijas duodamas priežas-tis. Bet daug yra išorinių prie-žastų, kurios padeda viduji-nėms priežastims iškilti arba jas sustiprina. Pilnai nerviškai svei-kas žmogus, veikiant kenksmin-goms išorinėms sąlygoms, gali įgyti nervingumą, ir jo išdava arba simptomai yra nemiga. Nuo išorinių priežastų įgytas nervingumas nesiskiria nuo ne-uropatinio pagrindo nervišku-mo.

Pradėsime nuo vartojamų pa-sismaginimo nuodų: alkoholio, (Tęsinys 6-me pusl.)

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkiu Visiems Lietuviams

BALIS TAVERN

BARBRA BALIS, Savininkė

6558 S. Morgan St. Tel. Wentworth 0418

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linkime Visiems Lietuviams

MIKE IR HELEN PAVALONIS

Liberty Daržo Savininkai

WILLOW SPRINGS, ILL.

LINKIME LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS LIETUVIAMS

Mike ir Elizabeth Rudauskai

HOLLYWOOD HALL Savininkai

2417-19 West 43rd St.

Chicago, Ill.

Phone VIRGINIA 9780

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

LUCYS TAVERN

MRS. LUCY WASHKIS, Savininkė

Degtinė, Vynas, Alus ir malonus patarnavimas

1901 Canalport Ave.

Tel. Canal 0936

Sveikiname draugus, kostumerius ir pažįstamus su Kalėdoms ir Naujais Metais

LUCKY INN TAVERN

John Lobikis ir Sofia Bendžius savininkai

Taipgi užprašome visus sulaukimui NAUJŲ METŲ

1800 So. Jefferson St.

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

CAPITOL BUFFET

LOUIS KREVIS ir JUSTINA LAZENIS, Sav.

815 W. 59th St.

Tel. Wentworth 0481

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime

Savo Kostumeriams ir Draugams

Harriet's and Walter's Tavern

H. and W. NAUROCKI, Props.

BEER, WINES and LIQUORS

4359 S. Talman Ave.

Lafayette 3849

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkiu Draugams ir Visiems Lietuviams

BRUNO R. DRAKE

LOANS—REAL ESTATE—INSURANCE
Cicero State Bank Building

DIRECTOR CICERO STATE BANK

Tel. Cicero 6405

Cicero 50, Ill.

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir Laimingų

Naujų 1947 Metų

Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

THE KENWOOD TAVERN

VICTOR BAGDONAS ir FELIX SHAMETT, Sav.

715 W. 43rd St.

Tel. Livingston 1272

LAIŠKAI BE ADRESO

KŪČIŲ VAKARĄ

Sėdant prie simboliškai šienų padengto kalėdinio Kūčių stalo, lyg kaleidoskope praslenka pergyventų dienų vaizdai Tėvynėje.

Kuklus šieno kuokštelis—vargingos gyvenimo pradžios simbolis, jau prieš 1944 metus pažertas gyvulių tvarte, atstojes žmogaus Sūnui jo užgimimo lovą jaukiame šeimos židinyje. Šienas ir mums, likimo postūniam, šiemet ypatingai daug primena. Kas mūsų savo pabėgėliškoje kelionėje nedėjojo Likimui ir nesuskaitomoms geradariams globėjams, priglaudėjams bei nakvintojams už gerą kvėpiantį šieną, pailsinę jame savo pavargusius kaulus geriau, kaip pūkų patalynėje?...

Šienas, juk tai sudžiūvinta žuhojanti žydinti sultinga pieva, pilna šviesos, spindulių, gyvybės ir gyvenimo...

Dar taip neseniai, vasarą, be eidamas tėvynės laukais, išsitiesiau žydinčioje pievoje pasisėsti. Kas pažįsta Lietuvos pievas? O, jūs nepažįstate! Kai žiūri iš viršaus į Lietuvos pievą, rodos, matai ant žemės nusileidusių dangų su milijonais bėsiųsiančių žvaigždelių, o kai į ją pažiūri iš visai arti, veidu prie pačių vejos galinių, tai tokios neišbrendamos ir neišmatuojamos džiunglės, jog, rodos, amžiais nebesurastum kelio iš jų išeiti.

Vienos tokios, kokios palmės didumo, smilgos stiebu belapiuojas kažkoks mažytis vabalėlis. Kiek jam laiko reikėjo vieno tokio milžiniško augalo viršūnei pasiekti vien tuo tikslu, kad pasidarys po apylinkės ir susiorientavęs galėtų vėl leistis žemyn ir kopti į kitą per colį atstų augantį milžiną ir iš jo galūnės tolimesnio kelio dairytis! Brisdamas žolės apačia, beregint paklystum, kaip Afrikos pūsiaujio girių vijoklynuose, kur nei kelio, nei tako, nei rodyklės kur eiti nėra.

—Vargšė vabalėli, — tuomet pamaniau, — koks tu menkas ir bejėgis šiose erdvėse ir laiku tavo amžiui ir dydžiui begalinėse giriose. Šiandien gi aš manau: Laimingas vabalėli, koks tu didis, kad pajęgi tame raistų okeane orientuotis ir surasti kelią pas savuosius. Juk visa, kas gyva, turi tėvą ir motiną savo, o kas jų nebeturi, tai

greičiausiai pats toks yra jam įpėdin sekantiems.

★
Aš esu žmogus, narys tos gyvųjų padėmės, kuri sau priskiria žemės gyvūnijos ir augmenijos valdovo titulą. Mano horizontai siekia kone pasaulių pabaigos, o akys užmato milijonų šviesos metų atstus esančius žvaigždynų spiečius; man žeme judėti yra išvesti traukiniai ir ekspresai, vandenynais plaukti transoceaniniai laivai, oru skraidyti didžiuliai plieno paukščiai, visa žemė išvedžiota asfaltuotais plentais, ir kiekvienoje kryžkelėje stovi rodyklės su paaiškinamaisiais užrašais; man norint kalbėti, visa žemė nusaisyta telefono ir telegrafo vielomis, oras pilnas radijo bangų virpėjimo, pakinkyto mano tyliausiai išstartam žodžiui akies mirksniu nunešti aplink visą žemės kamuolį, ir visur pastatyti garsintuvai mano balsui padidinti iki perkūno griausmo.

Ir vis dėlto šiandien aš pavydžiu anam pievų vabalėliui, kurs savo paprasčiausiomis priemonėmis pasiekia viską, o aš visais žmogaus genijaus išradimais — nieko...

Kur tas sklypelis žemės planetos kamuolyje, kurį vadinau savo tėvyne, kur mano kūdikystės išmintieji takai, jaunystės audrų ir laimės dienų, stotys, viso amžiaus darbo, laimėjimų, džiaugsmo ir sielvartų paliktieji pėdsakai. Kur mano tėvo kapo kauburėlis, motina sengalvė, pasilikusi viena mūsų išardytos šeimos židinio saugotoi, kur mano gyvenimo draugė, šviesia-plaukiai kūdikiai, kurių akytėse tehmatau žydinčius Lietuvos linų laukus. Kur mano tauta, tryš milijonai tokių, kaip aš ir mano šeima?

Visi žmonijos pažangos išradimai pasirodo netikę, nes didžiosios pasaulinės politikos akimis žiūrint, tai tokie menki mikroskopiniai dalykai, o mano akimis ir širdžiai tai už visą pasaulį brangesnės vertybės, kurias noriu, bet nepajėgiu surasti. Tad grįžtu prie pradžios ir rašau laiškus be adreso...

LAIŠKAS TĖVYNEI

Kai Tu, raudono budelio batų sutrypta ir mirtinomis žaiz-

domis kraujuodama išgirdai, lyg prisikėlimo trimtą, išlaisvinimo patrankų griaudimą, išsibėgimo viltis grąžino Tau, o Tėvyne, Tave beapleidžiančias jėgas, ir Tu vėl atsistojai, kad ir tėbesvyrudama, stvėreisi įrankio padėti išvaduotojams išblaškyti piktus vampyrus, kurie, lyg blakės, prisisiurbė Tavo karšto kraujo, nebebuvo pakankamai greitai savo kailį greičiau išnešti. Tuomet piktasis Kremlius valdovas, putodamas kerštu, paskelbė, kad iš Taveš, mano Tėvyne, bepaliks tik juodas taškas žemėlapyje. Tu nepaisėi tada to nepribaigto apokaliptinio žvėries grąsinimų ir ėmei gydyti savo ir savo sužalotos tautos žaizdas. Ir stebuklingai buvai daktaras — Tavo motiniškos rankos glamonėjama tauta pradėjo pasveikti, karščiavimai drugys liovėsi krėtės, ir sužeistos širdys apsitraukė tvirtais randais. Tu vėl kėlėsi Tavo vaikų džiaugsmui ir visų geros valios žmonių maloniam nustebimui. Bet vėl atsigavo smakas devyngalvis, kuriam nenukirtus paskutiniuosius, visos kitos aš tuonios vėl atauga, ir savo geležiniais vikšrais žvangėdamas, vėl atslaužė į Tavo žydinčias pievas, kurios, aptaškytos žmonių krauju, beregint virto rusvu purvynu, ir tavo sodybas pavertė viena liepsnos ir ugnies jūra.

Tu vėl parbloškta, o tėvų žeme, ir grįž vampyrai vėl suleido į Tavo širdį savo čiulptuvus. Ak, jie nori Tave numarinti! Sukaustytos rankos, rėžiniai apkalto kojos, visa suraišyta, užčiupta burna ir užrįstomis akimis, kad negalėtum gintis, pagalbos šauktis ir pasijudinti. Eikite ir pažiūrėkite, ar yra kur didesnė kancija, kaip mano Tėvynės golgota... Pasaulio ratas sukasi savo amžiniais ratais, o mano Tėvynė nukryžiuota. Bet, o stebuklas! ji gyva ir nemari, kokia buvo tūkstančius metų praeityje ir bus kita tiek ateityje ir per amžių amžius! Juk mano Tėvynė yra trijų milijonų narvelių šeima, ir kiekvienas narvelis nešioja savyje jos prisikėlimo ir amžino gyvenimo kibirkštį. O vampyrai visų narvelių iščiulpi nespės, kaip jie nespėjo pirmojo apsidėmo metais! Palaik, ištvėk, Tėvyne, pakentėk, gimtoji, juk tu įpratai kentėti ir laukti nuo Aušros gaidynės, kol Tavo vaikai užaugo ir Tave išvadavo, juk Tu išmokai kentėti nuo Liublino unijos laikų!

Turkų viltį, šventoji žeme, mes greit grįšime, labai greit! Juk jau girdi, Laivės varpas vėl gausdži! Europos širdis išliko nepažūsi, ir ją sutekėjo iš visų jos sužalotų pakraščiu apės sveiko kraujo ir greit ugningo mis srovėmis nuneš naują gyvybę ir jos kūno dalis, kurių viena tokia esi Tu, geroji motina Lietuva!

LAIŠKAS MOTINAI

Tai ne varteliai sugirgždėjo, ne žvaigždė vakarinė nusileido, tai mano sengalvė, savo vaiką nežinon palydėjusi, pravirko, tai jos gaudi ašarėlė skausmo išraižytas veidas nuriedėjo. Amžių amžiai į praecities glūdimas tekėjo, Aušrinė su Vakarine milijonus kartų sargybas keitė, bei Tu, motina, visada buvai ir visada pasiliksi savo vaikų paguodos ir džiaugsmo saulė. Ar šiandienėje lūnelėje, ar kriškštolo rūmuose, ar ant kalnelio po berželio pilkosios žemės patalų amžiams apkloja. Tu buvai ir pasiliksi gyva, nes Tu esi pati savo vaikų kraujuje, kaip narvelių gyvybės pradmuo, kaip elektros impulsas, kaip viso gero pradmuo, guodžias nuliūdusi, stiprinąs pavargusį ir įkvėpiąs geriems darbams suabejojusį.

Motinėle mano, sengalvėle mano, tai Tau, tai Tau, auginai sūnelį ne sau, ne sau...

Šį vakarą, šią naktį ir, žinau, rytoj mudu abu darysime tas pacias mintis, aš čia, Tu ten, bet iš tikrųjų mudu būsime drauge — mintyse. Tavo širdis

kalbės: kur tas mano kūdikis, šokią naktį? Mano širdis bylos: kaip mano motinėle beveikia? Bet, mama, aš jau nebe kūdikis, o vis dėlto Tau aš liksiu tas, kas buvau, kai Tu mane pirmą kartą į savo rankas paėmei. Aš vyra, mane pareiga šaukia, ir vis dėlto eidamas gulti, kažkodėl galvą vis taikau padėti ton pušėn, kur tu likai. Mat, mama, toks jau iš kūdikystės įpratimas, kad užmiegantį savo ranka palaimintum ir skaudančią galvą paglostytum.

Vieniša šiandien tavo lūnelė, kaip ir mano siela. Vien minčių visur pilna, ir Tavo našlaujančioje lūnelėje ir mano vienišojės sieloje. Be to, tie sapnai. Iš jų kas rytas stengiuos atspėti, ar Tu sveika, ar Tu gyva atskėlei, nes mano tie sapnai vis tokie nelinksmi... Viena paguoda, kad, sako, sapnai priešingai rodo. Bet jei kada susapnuočiau, kad aš pas Tave grįžęs, norėčiau, mamytė, kad tas sapnas nepriešingai rodytų!

LAIŠKAS ŽMONAI

Ir kada Adomas nusikundė, kad jam ilgai vienam rojuje, Viešpats jį užmigdė ir, išlaukęs jo šonkaulį, sutvėrė moterį ir atvedęs tarė: štai tavo gyvenimo draugė.

Mano gyvenimo drauge, niekas man Taveš neatvedė bemeigant ir ne rojaus džiaugsmu dalintis Likimas Tave man davė. Tu atėjai prie mano velkamos gyvenimo žagrės nebe rožėmis nubarstyta, o erškėčių taku ir, pabučiavusi mano prakaitu sudrėkusią kaktą, pati pasakei: aš būsiu tavo draugė gyvenimo audroje ir saulėkaitoje.

Tu savo žodį ištesėjai, ir nuo to momento, kada nesikryžavo mudviejų keliai, mes nustebę pamatėme, jog jie ne į priešingas puses veda, o eina lygiagrečiai ir neužmatomus tolius. Ir mano širdis pajuto, kad joje išnyko tuštuma, erdvė, kurioje per visus jaunystės metus kažko trūko. Mes pasidalijome gyvenimo našta, ir ji pusiau palengvėjo, nors tai buvo tik iliuzija, nes juk mes dvi naštas pusiau padaliję vis dėlto gavome kiekvienas po pilną. Ir vis dėlto mūsų naštos pasidarė perpus lengvesnės!

Ir nė nepajutome, kaip tie metai bėgo. Jei ne smurtingas išorinių veiksmų įsiterpimas, taip gretomis beieidami savo lygiagrečiomis gyvenimo linijomis tikriausiai būtume nė nepajutę atsidūrę kitapus gyvenimo slenkščio.

Šiandien kaip ir vakar, užvakar ir aną mėnesį aš vėl vienas trumpinu savąjį kelią. Lygiagretis kelias tuščias, ir tolimoje nieko nematyti. Tik krūtinėje kažkas be paliovos gelia. Tai skauda tavosios esybės užpildyti tuštuma, ir tai mane kiek suramina, nes jei ten niekas neskaudėtų, bijočiau, kad ten nieko nebėra, nes tuštuma juk neskauda.

Mūsų giedrą gyvenimo dieną apraukė banguos debesys, trenkė perkūnas, putojančiais verpetais iškilo ir padangės vandenų verpetai, ir milijonai vandenų lašų suskildė dulkėmis išlakstė po pasaulių erdves. Šiandien aš pavydžiu anam pievų vabalėliui, kur begalinuose pievų plotuose susiranda savuosius, kai aš veltui pasaulio dulkė debesyse ieškau sau giminingo pradmens. Kur tu beveiki tą kryžium virtusią tau vienai atitekusią dviem nešti skiltą dalį?...

Kur ir bebūtum, bendros nedalios drauge, stiprinkis. Juk mūsų didumas yra mūsų mažumas. Kai mažos tautos kentėjimas prašoka didelės tautos kanciją, mažoji yra už didžiąją daugiau pakėlus. Mes kaip paskiri narveliai nešame savyje mūsų tautos gemalą, ir jos kentėjimas yra mūsų paskirų kančių suma. Kaip ugnis naugė, taip kancija taurina žmogų. Perkenčiusi savo golgotą mūsų tauta prisikels naujame švitėjime, ir jos prisikėlimas pareina. Gal per daug lėli jos kančios išvarginti žingsniai atrodo mums

laikiantiesiems, bet prisikėlimo ir gyvenimo reiškiniai jau pro švaisčiuoja: ar jauti, kruvinosios nakties slogutis pradeda iš vidaus blukti, ir kai jo raudonasis šešėlis pradės leistis, pamatysime vėl užtekančią gyvenimo ir laimės saulę. Iki tol ištvėrmės, gerosios vilties dalyve, vėl susitiksime prie mūsų namų židinio.

LAIŠKAS VAIKAMS

Jūsų dalužė ne anksti kelti, ne sunkiai dirbti, ne rytojaus rūpesčiai galvutes nusverli.

Jūsų dalužė — žaisti šią dieną, žaisti, kol rytmečio oras dar pilnas ozono

ir rasos žemčiūgais padabinta žemė. Jūsų ankstybo rytmečio saulės tenezudrumščia smurto valia, lai godos, aimanos, erškėčių kelias bus senesniųjų dalia.

Tačiau jūs jau seniai pastebėjote motinos veide ilgai slepiamus rūpesčio šešėlius, ir jūsų kryžstavimas staiga nutilo. Ir kai pirmą kartą sustaugė sirenos, jūs dar neturėjote suprastimo, kad yra šiame pasaulyje žmonės, kurie skrisdami naktimis baugiu paukščių nugarose neša mirtį ir žmonėms ir vaikams be skirtumo. Ir aš matau, kaip rengiant jus į slėptuvę eiti, konvulsijos trūkčiojo jūsų apatinės lūpų, o išplėtos akutės klausės nesupradas: tėtė, ar tai žmonės yra jie?...

Atvykęs palydėti į tolimąją kelionę, jus radau jau sėdint vežime neapmatomai ilgus gurguolės gale. Jūs atsakėte "nešalta", bet kodėl jūsų akutės taip spindėjo ir kodėl vienintelis krautis, kurį pasiėmėte į vežimą — lėlės, buvo taip rūpestingai apvilktos? Ak, vaikai, mes nesuprantame jūsų pasaulio, kurs yra toks atviras, nekaltas, tai kaip jums suprasti mūsų, kuris yra mums patiems nesuprantamas ir klaidingų pabaisų kupinas...

Per lietu ir džarganas, su saulės prošvaistėmis ir audros sukuriams vis pirmyn, vis tolyn į vakarus, dieną ir naktį, be laiko ir saiko, ankštam vežimui atstojus jūsų miegamąjį ir žaislavietę, slinkote jūs begaliname kitų tokių pat šeimos narvelių sraute, kad tik toliau nuo rytų pusėje be paliovos dundando laukinio pabūklų tam-tam. Pamažų nutilote, liovėtės klausinėję: jūsų sąžinės pumpurėliai tokie grynai. Jei mes, suaugusieji, kenčiame nemaža dalimi už mūsų tėvų tėvų nuodėmes, tai jūs, kūdikius, kiekviena dvasia išteisintų. Tik ne žmogus, pats buvęs vaikas ir esąs vaikų tėvas...

Italijoje, Rumunijoje, Serbijoje ir dar kitur sunkiai ginkluoti suaugę žmonės žvėrių galvomis gauda mažus vaikus ir juos pakrovę į prekių vagonus arba transporto laivus išveža toli toli, kur nėra nei tėvų, nei tėvynės, vien žiauri pamotė ragana pasiruosusi laukia. Tie patys žmonės žvėrių galvomis ir jus, bėgančius nuo tokio likimo, vijosi šarvuotuose vežimiuose ir didelių plieno paukščių nugarose, šaudydami į jus sprogstančią geležį ir mitydami degantį fosforą. Jūs tylite, bet jūsų akutės sako, kad jaučiatės į baisų pasaulį atėję. Ar po tokių patyrimų jūs bemylėsite žmones? Jums dar taip sunku susivokti tose pauniavose, kas yra gera ir pikta. Bet viena jums atrodo nebeginčytina: kad suaugę žmonės gali žudyti kūdikius ir juos atimti iš motinų.

Vis dėlto jūsų nelaimėje jūs esate laimingi kūdiki. Jūs nie nespėjote nei nuo motinos atimti, nei nugalaboti. Jums išliko motina, ir esate svečiai geros didžios tautos, kuri jus gina lygiai kaip savo kūdikius nuo siaubingųjų dvikojų.

Ak, prieš lygiai du tūkstančius metų lygiai taip pat viena Motina bėgo su kūdikėliu nuo karaliaus žudiko į svetingą

Egipto žemę. Kūdikėlis užaugo žmogumi, ir Jis mylėjo žmones, ir ne priešus, nes mylėti ir priekaiptas pasaulyje žmonių giminės dar nebuvo mylėjęs.

Mylėkite ir jūs žmones, kad ir ne priešus, nes mylėti ir priekaiptas pasaulyje žmonių giminės dar nebuvo mylėjęs. —J. P.

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ (1947) METŲ

Visiems žmonėms 4-to Kongresinio Distrikto ir visiems mano draugams, nežiūrint kur jie gyvena.

MARTIN GORSKI
CONGRESSMAN OF 4 CONGRESSIONAL DISTRICT

Sveikinu visus savo klientus ir pažįstamus su linksmausiomis Šventų Kalėdų Šventėmis ir pasekmingiausiais NAUJAIS METAIS.

CHARLES P. KAL

LINKSMŲ KALĖDŲ
Linkiu Draugams ir Visiems
Lietuviams

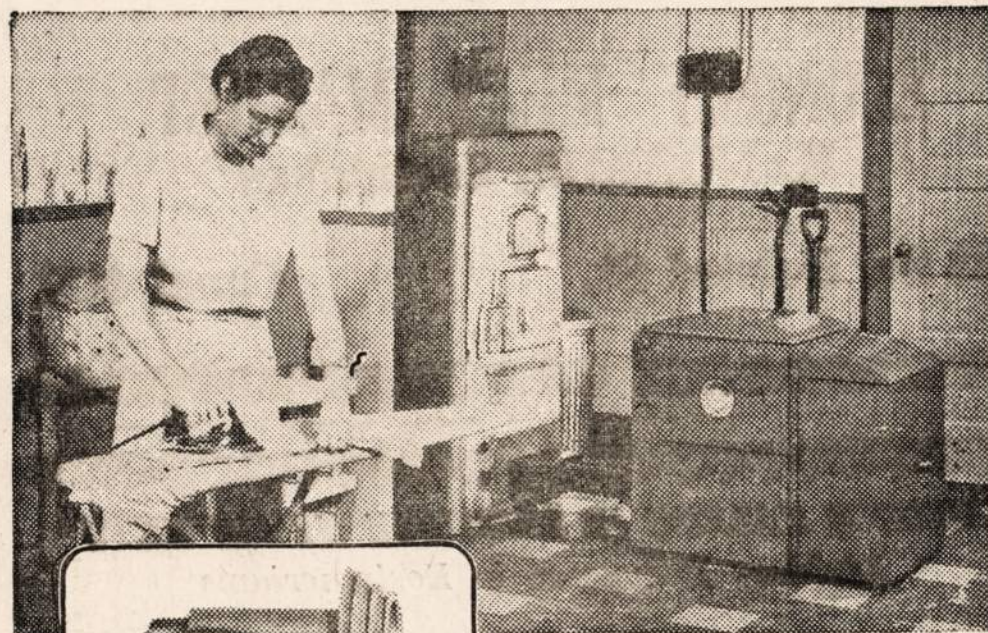

JUOZAS LEPPA (TAVERN)

8200 SO. KEAN AVENUE
Willow Springs, Ill.
Tel. Willow Springs 1095

Linksmų Kalėdų Švenčių ir Laimingų Naujų Metų

Linkime Mūsų Kostumeriams, Draugams ir Visiems Lietuviams

ARCHER STOKER SALES

LIETUVIŲ FIRMA
4101 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime
Savo Kostumeriams ir Draugams

TONY LUKOŠIUS IR ŠEIMYNA

BRIGHTON PARK DRABUŽIŲ VALYTOJAS
2555 W. 43rd St. Tel. Lafayette 1310

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

BILL-KS. LIQUOR STORE

BILL and KS. KAREIVAI, Savininkai

4644 S. Paulina St.

Tel. Yards 5350

SKAITYKITE INFORMACIJOS CENTRO LEIDINIUS!

LITHUANIA'S FIGHT FOR FREEDOM
Kaina \$0.50 by E. J. Harrison

GHILLEBERT DE LANNOY IN MEDIEVAL LITHUANIA
Kaina \$1.00 by P. Klimas

LITHUANIA IN A TWIN TEUTONIC CLUTCH
Kaina \$1.00 a collective work

Užsisakykite: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

KALĖDŲ RAMYBĖ DAR NEGRIZO

Buvo laikai, kada žmonės laukdavo šių gražių žiemos švenčių — Kalėdų ramia nuotaika ir pakiliu ūpu. Jų laukdavome ir mes lietuviai. Jų reikmę ypatingai jautėme Nepriklausomoje Lietuvoje, nes ten jos besiaartinančios viltigū džiaugsmu žadindavo žmonių širdis ir veidus nužymėdavo ramumo žymę. Ramiais laikais Kalėdos žmonijai kažkaip nejučiomis į kasdienę pilkumą, į rūpesčius įnešdavo šventės nuotaiką, džiaugsmą, giedresnį valandėlių ir ramybės, kurios šiandien dar taip labai stinga.

Anuo metu mes su pasauliu, su savo gimtuosiu kraštu laisvai susisiekdami, keisdavomės širdingais sveikinimais ir linkėjimais. Dažnas iš mūsų su malonumu sulaukdavome iš tėviškos dovanėlių, neretas ir jiems iš čia pasiųsdavome.

Bet... užėjęs brutalus karas pakeitė viską. Jis nutraukė ir mūsų ryšius su savaisiais.

Dažna pasaulio šeima prareitėjo palaidodama karo verpetuose vieną ar kelis asmenis.

Ne viena šalis prarado nepriklausomybę ir brangią laisvę. Ne viena tauta pateko žiauriu priešų globon ir atsidūrė golgotos kankinių eilėse.

Kiek liko našlaičių, benamių be duonos ir drabužių — sunku ir besuivokti!

Šis karas buvo tiek žiaurus, kad bile kokią viltį, galėję ar ramybę giliai panardino ašaroje ir nekaltai pralieto žmonių kraujo upeliuose. Bereikšmės liko ir Kalėdos. Beprasmiškai pasi-

muo bei dorenei priedermi!

Kas supras nelaimingo trem-

tinio padėtį, kas užjaus ir paguos jį švenčių proga, kas išties jam širdį ir rankas? Kas kitas, jei ne tie, kurie yra laimingi gyvendami laisvoje šalyse. Visos tautos gelbsti ir šelpia savuosius, nuo jų neatsilieka nei lietuviai.

Mes lietuviai, kaip ir kiti, aiškiai matydami, kad dar nė su šiomis Kalėdomis mūsų tauta negali tikėtis ramybės ir vilties į aiškesnį rytojų, privalome atkreipti savo dėmesį į tas organizacijas ir draugijas, kurios pasišventusias dirba nelaimingų žmonių naudai.

Šių Kalėdų proga tie, kurie dar nevisai rimtai atsidėjome artimo meilės, peržvelgkim savo darbų ir veiksmų labdarybei ir pamąstykim, ar nereikia mums atgimti ir nusitarti atlikti gražų ir kilnų darbą sušelpiant nelaimingą ir vargstantį tautietį. Supraskim, kad to reikalauja ne tik artimo meilė, bet ir tautinė prievolė.

Kaip tik dabartiniu laiku eina vajai dviejų didžiulių ir labai reikšmingų lietuvių gyvenime organizacijų, tai Amerikos Lietuvių Tarybos, kurios tikslas ir siekimai, visais galimais būdais siekti Lietuvai atstatyti Nepriklausomybę ir, Bendro Amerikos Lietuvių Fondo, kurio šventai pareiga kuodaugiau pasiekti tremtinių su visokeriopa parama.

Tad vardan šių Kalėdų pamąstykim gerai ir nutraukę nuo savo kalėdinių išlaidų dalėję su-
teikime auką per tuos, kurių darbai, remtini ir reikšmingi.

Jei mes visi vieningai ir nuoširdžiai dirbsim ir padėsime, tai mūsų tautai greičiau ateis malonesni laikai, kurie sujungs tautą į galingą šeimą, tuomet jos nieks negalės išblaškyti. Tuomet ir artėjančios Kalėdos jiems teks tikrąją ramybę ir meilę!

O. Indreliene

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Visiems Pacientams ir Draugams

DR. & MRS. A. J. GUSSEN
DENTISTAS

VALANDOS: 9 ryto iki 9 valandos vakaro.
trečiadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą.

1410 So. 49th Ct.
CICERO, ILLINOIS

Cicero 4854-W.

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų
Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFISTAS

3315 So. Halsted St.

Tel. Yards 1546

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

Draugams ir Visiems Lietuviams

ECONOMY MEAT MARKET
K. NORKUS, Savininkas

2033 So. Halsted St.

Canal 4621

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
Linkime Draugams ir Kostumeriams

P. SACHOUSKIS

GROCERY & MEAT MARKET

4359 So. Maplewood Ave. Chicago 32, Ill.
Tel. Lafayette 8708

LINKSMŲ KALĖDŲ, LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Kadangi Kalėdų šventės užklupo mane darbymety, tai bent trumpame rašinėly noriu palinkėti Linksmų švenčių gerb. Moterų skrynia vedėjai poniai Norai Gugienai; visam "N-ny" štabui, bendradarbiams ir skaitytojams.

Dar ir šios Kalėdos mums lietuviams nėra linksmos, nes mūsų tauta išdraskyta ir išmėtyta po visą pasaulį — be vietos ir be tėvynės... ir gal daugeliu atvejų be duonos karnio. Bet, linkėkim, kad pasaulinių didžiųjų kietos širdys suminkštės jų ambicijos nublukis ir gal mūsų tauta ir vėl susilauks savo laisvo židinio...

MARIA F. YOKOBYNIENE

Laiškas 'Naujienoms'

Gerbiamos "Naujienos":

Šiuo aš su žmona širdingai dėkojame Tamstoms už mums prisiųstus "N." numerius, kurių buvome negavę, apleidę Chicago. Mes esame vieni iš pirmųjų "Naujienų" skaitytojų, taigi, "Naujienomis" džiaugiamės jau per daug metų. Iš to Tamstos suprastė, kaip būtų buvę mums sunku pasilikti be neperskaitytų 11 "Naujienų" numerių.

Mes smagiai leidžiame žiemą Floridoje, kur šilta, saulėta ir gamta žalia. Visokios gėlės, visoki medeliai žydi įvairiausiomis spalvomis. Čia gyvenant sunku ir įsivaizduoti, kad ten pas tamstas Chicagoje dabar yra šalta, o gal jau ir sniegų žemė užklota.

Šia proga siunčiame Tamstoms širdingiausius linkėjimus ir sveikinimą jus visus Kalėdomis ir Naujais Metais iš visa-da saulėtis Floridos!

Su gilia pagarba,
Ona ir Stanislovas Balnioniai.
So. Miami, Fla.

The Baltic Review No. 6 on sale

From the contents: Prof. Clarence A. Manning — The Baltic States as the Tragedy of Western Ignorance; Dr. Bruno Chevalier — The International Status of the Baltic States; Dr. Alfred Bilmanis — Relations between Latvia and Soviet-Russia; J. L. — ... and One Lithuanian; Aino Kallas — We Twa; Rein Veiler — The Cultural Standard of the Baltic States; Juozas Lingis — The Lithuanian Emigrant Press.

In the Press Review: Russia and the West — by Lord Vansittart, Randolph Churchill, Paul Winterton and Dr. E. Aruja; What is NKVD? The Duchess of Atholl, Prof. Ants Oras and John Fisher give answers. The Soviet Baltic Quislings in Paris. Two Protests.

Educational Work Among Lithuanian Refugees in Germany.

Facts and Documents. Books. Chronicle.

Annual Subscription \$4; single copies 60 cents.

Subscribe through: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, or directly from the publishers The Baltic Humanitarian Association, Garvargatan 11, Stockholm, Sweden.

TSRS POLITIKOS KONTRASTAI

Manchester Guardian deda straipsnį apie Sovietų Sąjungos užsienio ir vidaus politikos kontrastus. Sovietų vidaus ūkis yra sugriautas, rašoma straipsnyje, gyventojai nusivylę pažadais apie aukštesnį gyvenimo lygį. Karo padaryti nuostoliai karštingiškoms pastangoms išlyginami, o dezorganizuoti ūkis stengiamasi sutvarkyti dirbtinėmis priemonėmis. Duonos normavimas ne tik nepanaikina, bet tos normos dar sumažinamos ir duonos kaina pakeliam, kad žmogus būtų priverstas daugiau dirbti. Visa sovietų sistema krašto viduje per šį karą susvyravo ir susilpnėjo. Valstybiniuose ūkiuose atsirado privati nuosavybė, kurią dabar rauja su šaknimis. Dabar steigama kooperacinė sistema yra naujas sovietų eksperimentinio ūkio bandymas, nes karas į krašto gilumą atnešė naujus vėjus iš Vakarų.

Tačiau sovietų politika užsieniuose yra agresyvi, nepasiruošusi jokiam bendradarbiavimui ir sukalbamumui. Ji vykdo nuolatinius puolimus ir visą pasaulį laiko įtempime. Sovietai nori savo vidaus sunkumus perversi ti į agresiją su užsieniais.

Tos pat priežastys verčia sovietus milžiniškas armijas laikyti už savo krašto ribų.

Eizenšteinas mušasi į krūtinę

Bolševikų partijos pagrindiniame propagandos organe "Kultūra ir gyvenimas" Sergejus Eizenšteinas, žinomas sovietinių filmų režisierius, kaltina save dėl padarytų ideologinių ir istorinių klaidų, reži suojant filmą "Jonas Baisusis".

Išpažintį jis pradeda mušdamasis į krūtinę: "aš buvau blogas kareivis literatūroje ir mene, buvau blogas sargybinis, kuris išsiblaškęs apleidė sargybą, pamiršau vyriausius pradus — ideologinį turinį ir istorinę tikrovę." Toliau jis pripažįsta, kad suimti menininkai "nuėjo gėdingu keliu, besigaudydami tuseiavidurės teorijos, pasirinko beidėjiškumą mene, tardami: menas menui ir išsigimimų kūryboje".

NEMIGA

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

nikotino, kavos ir arbatos.

Paskutiniaus tyrimais neabejotinai įrodyta, kad alkoholis, nors ir mažais kiekiais, yra nervų nuodas, dideliais kiekiais — narkotizuojanti priemonė. Nikotinas veikia, kaip ir alkoholis. Nikotino veikimas bus smarkesnis, jei rūkoma tuščiu skrandžiu, arba dūmai įtraukiami į plaučius, iš kur lengvai patenka į kraują. Kas liečia kavą ir arbatą, tai jų veikimas į kraują apytakos organus ir inkstus yra visiemis žinomas. Stipriai prisotinus, gaunasi širdies mušimas, karščio jutimas, visoki jutimai širdies srityje ir daugiau nervinių jutimų, kaip rankų drebjimas, nervinis suerzinimas, ir todėl nepasiteisina kai kurių noras kava padidinti protinio darbo našumą vakarinėse studijose. Rezultatas bus nervinis miego sutrikimas, įpratimas ir ieškojimas vis didesnės šios pasitenkinimo nuodų dozės. Toliau, nervų nuodai yra švinas, aršėnikas ir ypatingai — sifilis. Iš kitų priežasčių dar paminėtini galvos sužeidimai, sutrenkimai, smegenų sutrenkimas, nervinis šokas ir kt.

Netinkama dieta irgi gali būti nemigos priežastimi, k. a.: neprivalgymas, nutukimas, vienašališkas maitinimasis. Visoki virškinimo sutrikimai ir kitos ligos, k. a.: širdies ir inkstų ligos, trukdydamos skysčių išsiskyrimą iš organizmo, kenkia nervams.

Visos šitos vidutinės ir išorinės priežastys, kurios kenkia nervų sveikatai, nėra dar viskas. Baigiant reikėtų išvardyti visą sąrašą priežasčių, kurios kyla iš paties žmogaus gyvenimo, jo rūpesčių ir bėdų, jo santykių su kitais žmonėmis. Čia paliojasi atskiro žmogaus reikalai su bendruomenės reikalais. Visoki netikėti reiškiniai, k. a., džiaugsmas, ekstazė, rūpesčiai, bėdos, baimė, išgastis, depresija, pavojingai veikia nervų sveikatą ir ardo jų atsparumo jėgą. Pagaliau pridėkite kūnišką persidirbimą, atsakomybės jausmą, pareigos ir baimės svyravimą, kurie suardo kūno ir sielos pusiausvyrą, sukelia nervingumą, duoda neramią naktį, suardo miegą.

KOMUNISTAI

Bevertydamas "New Leader" senus numerius, radau gana įdomų straipsnelį apie "komunistų" ideologiją. Štai kaip ten rašoma:

"Indiana valstijos Komunistų Partiją neseniai turėjo suvažiavimą, kur nominavo kandidatą į valstijos pareigūnus. Tame nieko tokio įdomaus, visos partijos dary suvažiavimus nominacijoms, tik tai tenka pastebėti, kad: suvažiavime dalyvavo ir komunistų partijos nacionalis sekretorius, John Williams iš New Yorko, kuris savo kalboje nepamiršo pasakyti, kad 'Vien tik komunistų partija rūpinasi ir siūlo Amerikos piliečiams būdus apsaugoti nuo naujo karo, kuris yra renigamas per Didįjį Biznį ir Monopolinį Kapitalą.'

"Nebūtų komunistas, jei sarmatyti primesti kitiems tai, ką patys rengia. Kartą pasikalbėjime su draugais vienas jų sakė: 'Jeigu noritė turėti reikala su veidmainiais — tai prisidėkite prie komunistų organizacijos, ten išmoksitė netekti tolerancijos, žmoniškumo ir savigarbos, — to, ką žmogui prisiėjo per neapskaitliuojamus tūkstančius išvystyti į aukščiausią ir garbingiausią moralinę civilizaciją išdėdą. Pasak V. Kravčenko, 'vyriausia užduotis komunisto — tai sekti be jokių diskusijų partijos veiklą, nustatytą Kremluje.'"

—PMK.

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Sveikiname "Naujienas" su Žiemos Šventėmis

SVARBIAUSIA TODEL, KAD "NAUJIENOS" KŲVOJA UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

TODEL, KAD "NAUJIENOS" GINA DARBO ŽMONIŲ TEISES.

TODEL, KAD "NAUJIENOS" VISUOSE REIKALUOSE MUMS PATARNAUJA.

KARTU SU SVEIKINIMU SKIRIAME NORS MAŽA DOVANELE — \$20.00.

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sajungos Chicagos Centralinė Kuopa

Linksmų Žiemos Švenčių Kalėdų ir
Laimingų Naujų Metų

Visiems Draugams ir Kostumeriams Linki

J. P. TAVERN

JOHN ir ELIZABETH POICIAL Sav.

3313 S. Halsted St.

Tel. Yards 2145

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime
Savo Kostumeriams ir Draugams

HAPPY CORNER TAVERN

MARCELLA WALANTAS

3464 So. Lituanica Ave.

Virginia 8953

JULIA'S RESTAURANT

MR. and MRS. POCIUS ir SUNUS, Savininkai

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

visiems kostumeriams ir draugams

4656 S. Western Ave. Tel. Lafayette 2879

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
VISIEMS LIETUVIAMS

TOSCANO RESTAURANT

RAVIOLI and SPAGHETTI SPECIALYBE

2439 So. Oakley Ave.
Quintali and Gonzini, Sav.

Chicago, Ill.
Tel. CANAL 9557

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ
Linkime Visiems Draugams ir Kostumeriams

GRANT WORKS COAL & OIL

WE SELL FUEL OIL

ADAM BERNADISIUS, Sav.

16th Street and 49th Court

Cicero, Ill.

OFFICE PHONE CICERO 311